ſicut in viſione quar-
ta. ſ tantū ad aggeū
id eſt domini feſta ce-
lebrantem qui nō ven
turum ſ venientē nū-
ciat et cernit. quomō
abraā vidit diē chri
ſti ⁊ letatus eſt. ⁊ iohes
agnū dei digito dmō
ſtrauit. ſic et agge⁹ vi
dens regnū filij dei hꝫ
in ſe vniuerſas ſolen-
nitates.

¶ Uiceſima ⁊ q. m.
Notandum ꝙ in ea
dem die. hoc eſt vice-
ſima ⁊ qrta noni men
ſis: tacito menſis nu
mero. quia de chriſti
ꝓphetatur aduentu. ⁊
de regno eius.

¶ Loquere ad.
De vtroqꝫ aduentu
hec poſſunt dici quia
regnauit chriſtus cum
venit. et regnabit cū
venerit. Si de fine mū
di voluerimus accipe
dicemus deſtruendū
omnem principatum
et omnem poteſtatem
et virtutem vt ſit de⁹
omnia in omnib⁹. qa
miſticum eſt quod di-
et ad finem rerū perti
net. ideo iubet ꝓpha-
ad ſolum zorobabel
loqui. qui ſignat chri
ſtum qui eſt de ſemie
dauid. quō trāſeat fi
gura huius mundi. et
faciat celum⁹ nouum.
et terram nouam.

¶ Et ponam te.
Et cum hoc fuerit im
pletum. ponam te o
chriſte fili ī mānu mea
quaſi ſignaculū. hunc
ſignauit deus pat. ⁊ ꝗ
eſt ymago dei inuiſibi
lis. ⁊ forma ſubſtātie
eius. vt quicūqꝫ credi
derit in deum ſ quaſi
anulo conſignetur

Loquere ad zorobabel ducem iu-
da dicens. Ego mouebo celum pa
† ſ ſedes regum.
riter ⁊ terram. ⁊ ſubuertam † ſoliū
ſ contrariam
vt ipſis quoqꝫ qui ante regnauerāt ꝑſit regni
eorum deſtructio.
regnorum ⁊ conteram fortitudi-
† ſ omni pliandi ſtudio diſſipato ſequet͛ pax.
nem regni gentium † Et ſubuertam
ſ principatum. poteſtatem. virtutem
quadrigam ⁊ aſcenſorem eius. et
ſ finito ſtudio bellandi fiet vnū ouile et vn⁹
paſtor. vtriūqꝫ agmen. tam de gentibꝰ ꝗ̄ de iu
deis ſub pacifico paſtore tenebit͛ † ſ vt hoc ſit.
deſcendēt equi ⁊ aſcēſores † eorū.
ſ id eſt ſermone dei acutiſſimo conſurget ad
uerſus fratrē ſuū amputans omne contrarium
† ſ ecce finis omnium optimus
vir in gladio fratris ſui † In die illo
dicit dominus exercituū aſſumā
ſ ſeru⁹ patris
te zorobabel fili ſalathiel ſerue me
chriſtus ſcḋm carnem
us dicit dominus. ⁊ ponā te qua-
ſi ſignaculū. quia te elegi dicit do-
minus exercituum.

¶ Incipit prologus in zachariā prophetam

IN anno ſecū
do darij regis medoꝝ
aggeum et zachariam
prophetaſſe lectiones
eorū declarant. Sed
hac de cauſa aggeus
zacharie in ordine prophetarum
prelatus videtur. ꝙ cum duobus
menſibus: vt predicte lectiones
oſtendunt ī prophetia preceſſiſſe
inuenitur. ad reſtaurationem etiam
templi precepto domini populū
animaſſe heſdras refert dicēs In
ſcḋo āno darii regis prophetaue-
runt aggeus ⁊ zacharias filius ad
do prophete. ſuꝑ iudeos qui erāt
in iudea ⁊ in hieruſalem in nomie
dei iſrael ſuꝑ eos Tūc ſurrexerūt
zorobabel fili⁹ ſalathiel. ⁊ ieſ⁹ fili⁹
ioſedech. ⁊ principes eius edifica
re. inchoauerūtqꝫ templū dei qḋ
eſt in hieruſalem Quibus cū ad-
eſſent prophete exhortatōe ſua ad
iuuerunt eos Nam ⁊ populū iſra
el ab imitatione paternorū delicto
rum ꝑ ſuam cōmonitionem idem
propheta cupiens reuocare. ver-
bis lectōne cōphenſis vſus eſt Ui
di nocte. ⁊ ecce vir aſcenderat ſuꝑ
equum rubeum ⁊c. Uidit prophe-
ta virum equo rubeo ſedentem. et
ſtantem in medio mirteti vmbroſi
cuius viſionis hec ſolutio eſt ſcḋm
hebreorū traditionem Uir aſcen-
dens ſuꝑ equū rubeum. licꝫ ange
lus intelligatur. tamē quia predicti
coloris equum ꝯſcendere viſus ē
vindictam ſanguinis in eam gen-
tem ſignat proferēdam. ꝗ populū
iſrael in captiuitatem redegerat.
Nam ⁊ yſaias propheta ꝑ ruborem
veſtimentorū inter gentes vindi-
ctam cum ſanguine a deo proferē
dam demōſtrans: his verbis vſus
eſt dicens. Quis eſt iſte qui venit
ex edom. rubor veſtimentorū eius
ex boſor ⁊c. Stantem vero in me
dio mirteti vmbroſi qḋ dixit. leticī
am populo affuturam. ꝑ mirteti ſi
gnificationem voluit deſignare.
Eius ligni moyſes in libro leuiti
co cum faceret mentionem. ait Ac
cipietis die primo fructus ligni ſpe
cioſi. vt leticiam populi per bene
olentis ligni ⁊ ſpecioſi vmbracu
lum demonſtraret. Sed hanc viſi
onem que liberationem populi ⁊
vindictam de aduerſariis futurā
dmonſtrat. ob hoc noctu prophe
ta ſe vidiſſe memorauit. quia po
pulum iſrael in prima liberatōne
de terra egipti. noctu diſceſſiſſe cō
ſtabat. Cuius exempli. quia preſēs
populus aliquam partē in ſe reti
nere videbatur. liberatio eiuſdem
ac redit⁹ captiuitatis de terra chal
deorum per noctem prophete eſt
reuelata.

¶ Incipit argumentum.

ZAcharias memor domi-
ni ſui. multiplex in prophe
tia. ieſum veſtib⁹ ſordidis
veſtitum. ⁊ lāpadem oculorum ſe
ptem. candelabrorumqꝫ aureorū
cum totidem lucernis quot oculis
duas quoqꝫ oliuas a ſiniſtris lāpa
dis cernit ⁊ a dextris. ⁊ p⁹ equos ru
fos varios ⁊ albos. ⁊ diſſipatas
quadrigas ex effraim. ⁊ equum d
hieruſalē pauperē regem vaticina
tur. ⁊ ꝑdicit regē ſedentē ſuꝑ pul
lum aſine filium ſubiugalis.

¶ Ca. I.

IN menſe octa
uo in anno ſecundo da
ſ in zacharia ſ quod erat in principio apud deum
rii factum eſt verbū dn̄i

¶ Ca. I
¶ In mēſe. octa.
Cyrus rex perſarū ꝗ
chaldeorum impium
deſtruxit. primo āno
regni ſui. l. circiter mi-
lia hominū captiuoꝝ
de babilōe remiſit ī iu
deā. ⁊ vaſa ꝗ nabuch
abſtulerat reddidit. ⁊
templū reedificari ꝑ
cepit. principeſqꝫ re
uertentium conſtituit
zorobabel et ieſum
magnum ſacerdotem
Cyro qui. xxx. ānis re
gnauit in ꝑſis apud
maſſagetas interfecto
a tamira regia maſſa-
getarum cambiſes fili
us cyri ſucceſſit in re
gnum. ꝗ expletis. viij.
annis duos magos
fratres habuit ſucceſſo
res. quibus occiſis a
ꝑſis darius filius iſta-
pis rex perſarū conſti
tutus eſt. cuius regni
anno ſecūdo factus ē
ſermo domi ad zacha
riā. f. b. f. addo Ergo
a primo anno cyri vſ
qꝫ ad ſcḋm annū da
rij ſupputant͛ anni. xl.
in quib⁹ tm̄ altare fue
rat extructum. et iacta
fundamenta tēpli. vi
cinis ī circuitu natōib⁹
et cambiſe rege ꝑſarū
op⁹ ꝓhibentib⁹ ſicͥ he
ſdras ſcribit. Secūdo
ꝗ anno darij. agge⁹ et
zacharias ceperūt ex
hortari ꝑlꝫ ad reſtau
ratōē tēpli tanto tem
pore intermiſſam.

¶ In mēſe octa.
Nouēbri qui conſūp
to calore eſtatis initiū
eſt hyemis quo tempe
ex lege nulla ſolēnitas
celebrat͛. Erant ſiqui
dem tres celebres ſolē
nitates. prima que di
citur paſcha. ſecunda
penthecoſtes. tercia
menſe ſeptembri ſolē
nitas tabernaculorū.
Menſe ergo nouēbri
hiemali mittit͛ ꝓpha
ad ꝑlm adhuc frigo
re tribulationum de
preſſum.

¶ Zacharias memo
ria domini. barachia
bn̄dictō domi. addo
teſtimoniū eius Quo
niam ergo popul⁹ ab
edificatōe templi ꝓ
pedit⁹ memoriā tn̄ dei
habebat. ⁊ ꝓpter me
moriam benedictōē

et ꝓpter benedictõꝫ teſtimoniuꝫ·iõ zacharias filius barachie.filius addo ad conſolatõeꝫ ꝑpli mittitur.

Addo· Ipſe eſt ananias qui miſſus eſt ad ieroboã filium nabaioth ſub quo altare dirutũ eſt ⁊ manus eius aruit·rurſũqꝫ ei reſtituta eſt ad ꝓ ces eius.

Iratus eſt do. ira dei non ꝑturbatõem eius ſꝫ merita ⁊ peccata pu niendorũ ſignat.q̄ iõ puniunť a deo ut emẽ dentur

Iratus eſt do. Ira dei non ꝑturba tõem eius ſignificat q̄ non iraſcit·ſꝫ corã pec cata in quos deſeuit. nec iratus vlciſcit̃ ſed corripit vt emendet. Unde Dñe non ſum f.t.a.m.n.i.i.t.c.m. et alibi. Corripe nos do mine verũ tamẽ nõ in furore tuo ſꝫ in miſeri cordia.

Hec dicit dñs Notanduꝫ ꝙ in pau cis verſiculis et breui bus ſententijs i aggeo et zacharia ſemꝑ ad ditur dicit dominus exercituum. vt ſciãt de um eſſe q̄ ꝓhipit et ad uerſus regis imperiuꝫ ⁊ hoſtes circumfremẽ tes ad edificatõem tẽ pli hac fiducia conci tentur

Conuertimi ad Precipit vt reuerſi ď babilonia conuertan tur ad deum.⁊ de⁹ cõ uertatur ad eos ne ſu ſtineant filij q̄ð p̄res ꝓ peccatis eoruꝫ ſuſti nuerunt.

Uerũtñ verba Et his qui cõuerti no luerunt et his qui fal ſis pollicitatõib⁹ dece perunt: morte ſubtra ctis. verba q̄ ꝑ ꝓphe tas meos locutus ſuꝫ· ꝑmanent in eternuꝫ.q̄ cõꝑhenderunt p̄res ve· ⁊ oſtenderũt vera eẽ que dixi et vũi pa tres exitu reruꝫ vatici nia mea vera in ſe cõ ꝓbantes penitẽtes di xerunt Scdm opa noſtra et peccata noſtra reddidit nobis deus. et iuſte acciderunt q̄ patimur.

ſ memoria domini interpretatur
ſ benedictio domini interpretať
ad zachariam filium barachie fi
ſ miſtice qui addo teſtimoniũ eius interp̄tať.
ſ puniuit ille ſ
lii addo prophetã dicens Iratus
qui per ꝓphetas ammoniti nolebãt corrigi·
eſt dominus ſuper patres veſtros
ſ qui non corripiunť ſ q̄uis iratus
ſ tũ ſ o zacharia.
iracundia.⁊ dices ad eos Hec di
ſ non homo.non zacharias
ſ qui timendus ẽ ſ in hebreo ſabaoth
ſ Unde. acce
cit dominus exercituum. Conuer
dite ad dominum et accedet ad vos. et cõtra receſſiſtis a me.et ego receſſi a vobis.
ſ reuerſi de babilone
timini ad me ait dominus exerci
tuum· Et conuertar ad vos dicit
ſ ſimiles in pe
na ſi in culpa.quaſi·facite vobis piculũ i alys
dominus exercituum· Ne ſitis ſi
ſ corrigendos ſ apte
cut patres veſtri. ad quos clama
ſ q̃ tunc tpis. yſaias oſee ioel et alij.
bant prophete priores dicentes·
ſ hoc ſcilicet· ſ cui reſiſtere inſanire eſt.
hec dicit dominus exercituum.
ſ ad dominũ ſ actõnum
Conuertimini de viis veſtris ma
lis ⁊ de cogitatõnibus veſtris peſ
ſ non loquentes ꝓphetas. ſed me qui eram in ꝓphetis contẽnebant.
ſimis·⁊ nõ audierunt neqꝫ atten
ſ Qui
derunt ad me dicit dominus Pa
noluerũt cõuerti ſ pſeudo qui deceperũt eos.
tres veſtri vbi ſunt ⁊ prophete?
Nunquid in ſempiternũ viuent?
Uerũtamen verba mea ⁊ legitima
mea que mãdaui ſeruis meis pro
phetis.nunquid non compꝛehẽ
derunt patres veſtros? ⁊ conuerſi

Undecimo m· Undenarius immunduſ eſt.et ad carnis coniunctõ nem ꝑtinet. Merito autẽ hoc menſe videntur iudaico populo q̄ ſequunť. quia ſicut februarius eſt acerrimus in frigore hiemis.⁊ ſicut viceſima q̄rta dies menſis luna deficiente in tenebras obſcuriorem habet noctẽ·ſic popu lus cui h̄ annunciabantur et maiore pte ſui in medis et chaldeis et aſſirijs exulabat quaſi ceco et ꝑpetuo noctis et frigoris horrore depꝛſſus.

Sabath interpretatur virga et ſignat auſterã correptõem qua popu lus adhuc deprimebatur

Uidi per noctẽ Anteqꝫ populus dei duceretur in captiuitatem et hieruſalem deſtrueretur.moyſes facie ad faciem·yſaias ſuꝑ thronum ex celſum et eleuatũ dominũ,videbant.ſed populo ſub graui ſeruitute cõſti tuto.hec viſio nocte facta refertur.

Alr· Per noctem in qua cernit̃ viſio ſignificať miſticorum obſcuritas·

Uir ſuꝑ equũ rufuꝫ ſaluator ẽ.cuius veſtimẽta·i.caro rubea eſt ſanguine paſſionis. qui captiuo populo in equo rufo oſtenditur.in apocalipſi io hãnis iam liberato ꝑpſo in albis monſtrať. Hic ſtat inter mirteta.i·an gelicas poteſtates que ei etiam in ꝓfundo·i. in carne poſito miniſtrabant et poſt eum equi rufi et varij ⁊ albi.ſ·apli ⁊ apoſtolici viri q̄ totũ mũdum peragrant.quorum ⁊ alij martirio rufi alij opib⁹ et doctrina et diuerſita te ſignorum varij.alij virginitate ⁊ doctrĩe ĩtegritate ⁊ cordis pu ritate albi. Cum vero ꝓpheta introgaret ſal uatorem de reuelatõe ſecretoꝝ ꝓphaľ ſenſus ꝑmittit ſe oſtenſurum q̄ð cernit· illo ꝑmitẽ te nõ ipſe ſꝫ ſtãs inter mirteta reſpõdet Iſti ſunt apli q̄ a dño mit tunť· vt ſua doctrina totũ orbẽ repleãt.qui expleto officiõ. redeũt ad magni cõſilij ange lum cũ grãrum actõne dñtes Impleuim⁹ op⁹ iniũctũ ⁊ t̃ra añ deſra habitať a deo ⁊ q̄ſcit a belľ vitioꝝ Que autẽ plena miſericordia po ſtulatur ad h̄ refertur ꝙ nec ierlm.i.ecclã nec vrbes iude·i·aie dei cõfitẽtes recipient ve ram libertateꝫ donec trãſactis.lxx·annis h⁹ ſeculi vera pax veiat et ſabatiſm⁹ impleať. Deniqꝫ dñſ reſpõdet verba bõa ⁊ cõſolato ria ꝙ.ſ.ex pte cognouſcim⁹·⁊ ex pte ꝓphetamus. Cũ aũt venerit q̄ð p·ẽ·e.q.e·p·ẽ. libe rati de babilone h⁹ ſe culi clamabim⁹. In cõ uertendo dñs capti· ſyon.

ſunt ⁊ dixerunt. Sicut cogitauit
dominus exercituum facere nobiſ
ſcdm vias noſtras· ⁊ ſcdm adin
ſ ſic
uentões noſtras: fecit nobis· In
ſ tercio.ſ.poſt
die viceſima ⁊ quarta vndecimo
octauum in quo prima viſio facta eſt
menſe ſabath.in anno ſecundo da
ſ iterum
rii: factum eſt verbum domini ad
ſ alias filij
zachariam filium barachie.filium
addo prophetam dicens. Uidi ꝑ
noctem.⁊ ecce vir aſcendẽs ſuper
equum rufum.et ipſe ſtabat inter
mirteta que erant in profundo.et
poſt eum equi rufi varii et albi. Et
ſ ignorans quid viderim volebam ſcire ratõꝫ
dixi Qui ſunt iſti domine mi. Et
mee viſionis.
dixit ad me angelus qui loqueba
tur in me Ego oſtendam tibi quid
ſ angelo qui loquebatur mecũ re
ſunt hec· Et reſpondit vir qui ſta
ticente·
ſ iſta ſunt re
bat inter mirteta ⁊ dixit. Iſti ſunt
gna quibus pcepit dominus. vt terrã ſue ſubij
quos miſit dominus: vt perambu
cerent poteſtati· ſ angeli qui regnis et natõi
larent terram. Et reſponderũt an
bus preſidebant
gelo domini qui ſtabat inter mir
teta· et dixerũt. Perambulauim⁹
ſ plena ho
terram.et ecce omniſ terra habita
minibus·
tur et quieſcit. Et reſpondit ange
lus et dixit. Domie exercituũ vſqꝫ

Et ecce vir. Hũc nc virũ putãt hebrei michaelem angelum· qui vltor ſit peccato rum in iſrael.et ſtabat inter mirteta que erãt in profundo ſcꝫ inter prophetas et ſanctos q̄ erãt in ꝓfũdo capti uitatis populi. Hunc virum ſequebanť equi rufi varij et albi. Quidam ordine mutato ꝑ alboſ ſignificant pſas et medos ſub quibus captiuitas dimiſſa ⁊ templũ inſtau ratum eſt Per varios macedones·quoruꝫ quidam amici. alij pſecutores fuerunt. Per rufos romanos ſanguineos et cruentos qui populũ occide runt et templũ ſubuerterũt. Alij ſequentes ordinẽ littere· virum q̄ aſcẽdit ſuꝑ equum rufum et ceteros qui ſequunť quattuor regna interpretantur. Primum et ſecundũ ſanguinariũ aſſirios et chaldeos. quorũ p̄mi·x.tribꝰ ſub ſalmanaſar duxere captiuas.ſecũdi iudã et beniamin inceſa ierlm ⁊ templo ſubuerſo. Tercios et quartos varios et albos.medos et perſas· quorũ alij demẽtes vt cyrus et darius filius iſtapis. ⁊ aſſuer⁹·quem greci artaxerſen vocãt. Alij crudeles. vt cambiſes et ceteri.

Et ecce omis ter. Omnia ſub nobis regna tuta ſunt et pacata·nec aliqua premuntur anguſtia ex reſponſione illorum·angelus qui interpel lat pro iſrael accipit occaſioneꝫ precandi ꝓ populo.et dicit.cũ totus orbiſ quietus ſit et pacatus·quare domine non miſereris hieruſalẽ.maxime cuꝫ ſcdm promiſſa tua tempus captiuitatis expletum ſit

Clama dicens. Ecce verba bona et conſolatoria quibꝫ ſcōpitꝫ pro
pheta clamare.
Zelatus ſum hieruſalē. Cum hieruſalē ab amore meo deficeret.
ego ſicut ſponſus amator caſtitatis ꝑ moderata flagella eā ad caſtitatem
meę dilectōnis reuocare volebam. ſi non amaſſem nō zelaſſem. Unde ex
oppoſito ꝑ ezechielē dicitꝰ ex toto deſpicienti virū. Jam non iraſcar tibi et
zelus meus receſſit a te

et macedonum. Quartum romanorū. Jſta cornua ventilauerunt ⁊ diſper
ſerunt iudam. Quattuor fabri intelliguntur angeli qui obedientes deo re
edificant quod gentes diſperſerant.
All. Per quattuor cornua quę regnant contra populum dei quattuor
paſſiones et ꝑturbatōes animi ſignantꝰ. Unde. Hi metuūt. cupiūtqꝫ gau
dentqꝫ dolentqꝫ. Contra has quattuor fabri et quaſi boni medici nō cer
nuntur a ꝓpheta. ꝑ ſe enim videre non poterat. ſed oſtenduntꝰ a deo. quat
tuor ſcꝫ virtutes. pru
dentia. iuſticia. fortitu
do. temperantia. Hę
virtutes edificant qd
quid vicia deſtruunt
Sancti quoqꝫ q̄ hec
remedia poſſidentes
eccleſiam inſtaurāt fa
bri appellantur. Unde
apoſtolus. Ut ſapiēs
architector fundamē
tum poſui. Vel quat
tuor fabri i euangeliſte
qui oppreſſuz iſrlꝫ id ē
ſenſum videntē deuz
⁊ iudam. i. deum cōfi
tentem. ⁊ hieruſalez. i.
pacis viſionem in pri
ſtinam ſedez reſtituūt
et quos gētes vicioꝝ
diſperſerāt retrahūt
ad ſalutem.

Zelatꝰ ſū hieru.
Hieruſalē viſio pacis
Syon ſpeculatio ſiue
ſpecula. hꝫ eſt quę non
bella ſeculi. nec huma
na et terrena. ſꝫ pacem
et concordiā ſanctorū
celorumqꝫ excelſa deſi
derat. Cui ꝓpterꝰ vitia
⁊ refrigeſcentem cari
tatē quotidie iraſcēs
dominus. tradit eam
ꝑſecutoribus. Aduer
ſarij vero adimplētes
ſuam crudelitatem. nō
dei voluntatez. a por
ta vſqꝫ ad portaz im
plent eā cruore occiſo
rum. Sed dn̄s ex mi
ſericordia ſe eaz redi
ficaturū ꝑmittit. ⁊ per
pendiculum vel funi
culum ſcd̄m menſuras
⁊ ordines ſingulorum
in ea eſſe tendendum.
Templum autem eſt
corpus domi qd̄ paſ
ſione deſtruxerunt im
pij. ſed in reſurrectōne
ſuſcitatū ē. quod fuit
ſeminarium. ⁊ exordi
um omniū domorum
de quibus apl̄us loq
tur. Vos eſtis tēplaz
dei. et ſpūſſanctus ha
bitat in vobis.

Super gētes
Jſti ſunt equi qs ſup
nominauit eqs rufos
albos et varios. qbꝰ
tradidit iudeos ad cor
ripiendum. ſicut peda
gogo filium. Jlle vero
gentes dei ꝯſiliū igno
rantes. punierunt vt
hoſtes. ſeuieruntqꝫ in
traditos.

Adbuc clama.
Angelus qui dixerat
ꝓphę. Clama. adhuc
impellit clamandum.

Ciuitates. All.
Ciuitates eccleſię vel
animę ſanctorū quibꝫ
vera bona. Unde. Cre
do videre bona domi in terra viuentium. His bonis poſt incendia perſe
cutionis quę a gentilibus vel hereticis eccleſię pertulerunt pace reddita
affluunt in multitudine virtutum. et quę abiectę erant ꝑ culpa nunc edifi
cate in virtutibus conſolatōz habēt ſpe ęternorū

Et ecce quattuor cornua. Conſuetudo ſcripturaꝝ eſt ꝑ cornua
regna ſignificare. Hec quattuor cornua intelliguntur quattuor gentium
regna. Unum babiloniorū quod iam ꝓterierat. quando hec viſio cerne
batur Secundū medorū et perſarū quod tunc inſtabat Terciū grecorum

quo tu non miſereberis hieruſalē
⁊ vrbium iuda quibus iratus es.
Jſte iam ſeptuageſimus annus ē
Et reſpōdit dominus angelo qui
(de futurorū ꝓmiſſione.)
loquebatur in me verba bona ver
(de pſentium neceſſitate.)
ba conſolatoria. Et dixit ad me an
gelus qui loquebatur in me. Cla
ma dicens. Hec dicit dominꝰ ex
ercituum. Zelatus ſum hieruſalē
et ſyon zelo magno. Et ira magna
ego iraſcor ſuꝑ gentes opulentas
Quia ego iratus ſum parum. ipi
vero adiurauerunt in malū. Pro
(quia aduer)
pterea hec dicit dominus. Reuer
(ſarij pluſqꝫ voluerā deſęuerunt quā zelabaz id)
(reuertar ſ nō in vna miſericordia ſed i multis)
tar ad hieruſalem i miſericordiiſ
(.i. templum ſub zorobabel et ieſu filio ioſe)
(dech.)
domus mea edificabitur in ea ait
(cementariorū)
dominus exercituum: ⁊ ꝑpendicu
lum extendetur ſuꝑ hieruſalē. Ad
(non vocis intenſione ſed mētis)
huc clama dicens. Hec dicit dn̄s
(quas)
exercituum. Adhuc affluent ciui
(vides babilonis igne vaſtatas. ſed rurſuz om)
tates meę bonis. et conſolabitur
(bus bonis abundabunt et pſentibus bonis ꝓ)
(teritam miſeriam conſolabitur deus.)
adhuc dominus ſyon. et eliget ad
(quā paulo ante pcecerat)
huc hieruſalem. Et leuaui oculos
meos et vidi. et ecce quattuor cor
nua Et dixi ad angelum qui loque
batur in meꝰ Quid ſunt hec. Et di
xit ad me. Hec ſunt cornua quę
(non omnes ſimul ſed ſibiinuicē ſuccedendo)
ventilauerunt iudaz ⁊ iſrael ⁊ hie

(non ego conſpexi.)
ruſalem. Et oſtendit michi dn̄s
(deſtructores malorum. edifica)
(tores bonorum.)
quattuor fabros Et dixi. Quid iſti
veniunt facereꝰ Qui ait dicens.
(quidem.)
Hec ſūt quattuor cornua quę vē
tilauerunt iudaz ꝑ ſingulos viros
(intantū q nemo) (tanto malorū pondere de)
(preſſus)
et nemo illorū leuauit caput ſuuz
(.iſti fabri.) (regna.)
Et venerunt iſti deterrere ea. vt
(ſubijciant deo.)
deijciāt cornua gentium quę leua
(ſuper populum dei)
uerunt cornua ſuper terram iuda
vt diſpergerent eam.

Ca. .II.

Et leuaui ocu
los meos. ⁊ vidi. ⁊ ecce
(in opatione et poteſtate)
(chriſtus) (menſura diuidēſ)
vir et in manu eius funiculus mē
(ſingulis ꝓut vult)
ſorum. Et dixi. Quo tu vadis. Et
dixit ad me. Ut metiar hieruſalem
(apparere faciam. i. caritas que vſqꝫ ad ini)
(micorum dilectōem extenditur.)
et videam quanta ſit latitudo eiꝰ
(perſeuerantia vſqꝫ in finē)
et quanta longitudo eius. Et ecce
angelus q loquebatur in me egre
diebatur. et alius angeluſ egredie
(qui loquebatur ad michaelem vt lo)
(quatur ꝓphete.)
batur in occurſum eius et dixit ad
(Ad compatōez an)
(gelorum omnis humana natura. vel ſcientia)
(puericia dicitꝰ: qꝛ non angeli in nos ſed nos in)
(angelis ꝓficimus.)
eum Curre. loquere ad puerū iſtū
dicens. Abſqꝫ muro habitabitur
hieruſalem pre multitudine hoim

Ca. II.
Et leuaui ocu.
Quidam putant hoc
ex parte completū ſub
zorobabel ⁊ alijs du
cibus qui vſqꝫ ad ad
uentū ſaluatoriſ ꝓlm
iſrael rexerūt. Judei ī
mille annorū fabulā
interpretantꝰ. corpales
corpalia reqrētes He
retici ſuſpicantꝰ celeſtē
hieruſalem quę paſſa
erat ruinam peccatri
cum animarum. de ce
eſſe reſtituendum. Sꝫ
melius intelligitur per
hieruſalē eccleſia q in
paſſione ⁊ reſurrectōe
chriſti ⁊ qtidie edifica
tur ab eo q nouit mē
ſuraſ ⁊ merita ſingulo
rum.
Qui prius eleuatiſ
oculis in quattuor cor
nibꝰ triſtia vidit. nūc
rurſum leuat oculos
vt videat virum cui
oriens nomen eſt. de q
ſupra. Ecce vir al. ſ. o
.r. Hic edificat ciuita
tem cuius artifex ⁊ cō
ditor deus eſt.
Hoc moraliter de
animabꝫ credentium
poteſt accipi. q qtidie
edificantur a dn̄o. ⁊ cernunt eius pacem

All. Hieruſalē eſt eccleſia de q dicta ſunt glorioſa. in qua magnus dn̄s
⁊ laudabilis nimis. hꝫ habitatur ab hominibꝫ. i. ꝓplo legis ad fidē ꝯuerſo
⁊ a iumentis. i. a gentibus ab ydolatria ad fidem conuerſis. Uel ꝑ hoies
ratōnales ⁊ eruditi in ſcripturis. ꝑ iumēta ſimplices intelligātur iſtis chri
ſtus eſt murus. ignis in circuitu. vt habitantes in medio calefiant q prius
tepidi. ⁊ ꝑ illum ꝯburantur aduerſarij.

Et ecce āgelus. Hunc hebrei putant michaelem. alij qui occurrit

gabrielem. qui loquitur ad michaelem vt loquatᷣ ꝓphete. quantam abundantiam omnium rerum. ⁊ multitudinem hominū ⁊ iumentorum. ⁊ firmitatem murorum ſit habitura hieruſalem. que in pñſenti vſqꝫ ad fauillas et cinerem deſtructa ſit. Hec omnia iudei ad litterā futura fabulantur. vt p̄ multitudine hominū ⁊ iumentorū hieruſalem nō poſſit habere murum. ſed murus illiꝰ domini ſit defenſio. ⁊ illius in medio habitantis ꝓfruatur gloria

¶ O o fugite. Iuxta ſitum hieruſalem aſſiriȷ̄ ⁊ babiloniȷ̄ qui dei populum vaſtauerunt. in terra aquilonis habitabāt. āgelus qui loquebatᷣ ad angelū ꝓphetantē in zacharia. nunc loquitᷣ ad illos q̄ habitabāt in babilone vt a quattuor ventis in q̄s fuerant toto orbe diſperſi. reuertantur in ſyon ⁊ o ſyon que nunc habitas in babilone. reuertere ad priſtinā ſedem.

¶ Aquilo ventꝰ frigidiſſimus qui corda q̄ afflat dura reddit. p̄ cipitur his qui ierant ad frigus aquilonis. ⁊ in toto orbe diſperſi erant. ⁊ in nocte huiꝰ ſeculi verſabantur. vt fugiant ad eccłam. et humilia relinquentes in ſublimitate dogmatum conſiſtant.

¶ Poſt gloriā. Vox ſaluatoris miſſi a patre inducitur qui aſſūpta carne pꝰ glām diuine maieſtatis mittitur ad gentes q̄ ſpoliauerūt populū dei vt q̄ ante eos fuerant p̄dati. p̄de ſint fuientibꝰ ſibi. ⁊ ꝯgnoſcet turba fuientium q̄ deus omnipotēs miſerit eū

¶ Tetigerit. Tactus ꝓ vexatōe accipitur. qui ergo ſanctos dei tāgit. ſic eſt quaſi vexare cupiat pupillā eius oculi. vt illū puet clara luce. Vñ in euāgelio. Vos eſtiſ lux mūdi

¶ Quia ecce e. l. Leuat deus manū vt pcutiat gentes aduerſarias. ⁊ populū ſuū ad hieruſalem reducat. vel in eccleſiam. ⁊ nunc intelliguntur p̄ gentes ꝯtrarie fortitudines q̄ peccatores quotidie ſue ſubiȷ̄ciūt poteſtati.

¶ Lauda ⁊ letare. Recte poſt captiuitatem filia ſyon prouocatur ad gaudium. Vnde ⁊t. Cū conuerterit dñs c. p. ſ. e. ī. l. i.

¶ Adhuc verba domini hortantis populum. vt poſt captiuitatem in ſede priſtina reſtitutus gaudeat. ⁊ laudet deū habitantē in medio eiꝰ in quē gentes ſunt credituṛe.

¶ Hieruſalem. Quam temptatōni derdiquerat in ꝑſecutionibus iudeorū. aliȷ̄ putant ſub zorobabel ⁊ ieſu hec eſſe completa. quādo due tribus que dicuntur iuda reuerſe ſunt de captiuitate babilonis. x. retente in ꝑpetuo exilio

¶ Quia cōſurrexit. Surgere dicitur deus quando quaſi de ſomno euigilat ad vindictam populi ſui. et h̄ de habitaculo id eſt patriarchis et ꝓphetis apoſtolis in quibus ⁊ cum quibus dominus ad iudicium ad vindictam ſe venturū teſtatur.

⁊ iumentorum in medio eius. Et
ego ero ei ait dominꝰ murꝰ ignis
in circuitu. ⁊ in gloria ero in me-
ſ tercia vocatō crebra āmonitō ē
dio eius O o o fugite de terra aquil-
ad fugam
lonis dicit dominus. quoniam in
quattuor ventis celi diſperſi vos
dicit dominus. O ſyon fuge que
habitas apud filiam babilonis.
quia hec dicit dominus exercituū
Poſt gloriam miſit me ad genteſ.
que ſpoliauerunt vos. Qui enim
tetigerit vos tangit pupillam ocu
li eius. Quia ecce ego leuo manū
meam ſuꝑ eos. ⁊ erunt prede his
ſ ſic.
qui ſeruiebant ſibi. ⁊ cognoſcetis
ſ qui me miſit mecum eſt.
quia dominus exercituum miſit
ſ ergo ſ eccleſia
me Lauda ⁊ letare filia ſyon. quia
ſ exiui a patre et veni in mundum.
ſ cum hominibus conuerſatus eſt
ecce ego venio ⁊ habitabo in me-
ſ Poſtula a me et dabo tibi gen. he. ⁊.
dio tui. ait dominus. Et applica-
ſ patrē
buntur gentes multe ad dominū
ſ tunc ſ ſicut patri ſ peculiarē
in die illa. ⁊ erunt michi in popu
ſ hoc iam q̄ꝛ. ſ ego vobiſcum ſum vſqꝫ ad conſummatōem ſeculi.
lum. Et habitabo in medio tui. et
ſ et hoc. ſ pater.
ſcies quia dominus exercituum
ſ in mundum
ſ filiū ſ o eccleſia.
miſit me ad te. Et poſſidebit domi
ſ cōfitentes et credentes in ſe. ſ eccleſiā
nus iudam partem ſuam in terrā
ſ non alibi ſ a malis ſ pacem amantes.
ſanctificatam ⁊ eliget adhuc hieru
ſ cum dominus ſit poſſeſſurus iudeam et electurus hieruſalem omne genus hominum timeat aduentū domini
ſalem. Sileat omnis caro a facie
domini. quia conſurrexit de habi
taculo ſancto ſuo.

¶ Ca. III.

Et oſtendit
ſ orantem ꝓ reditu populi
michi ſacerdotem
ſ filium ioſedech qui cum zorobabel prefuit populo.
ſ qui et ipſe de reditu populi laborabat
magnum ieſum ſtantem corā an
ſ aduerſarius dyabolus. ſ nō a ſiniſtris. q̄ꝛ vera erat eius accuſatio
gelo domini. ⁊ ſathā ſtabat a dex
ſ vt quaſi indignum dicens qui exaudiatur
tris eius vt aduerſaretur ei. Et di
ſ accuſatorē ſ increpatō dei tue male voluntati effectū auferat ſ deus de ſe ꝑ terciam ꝑſonam loquitur
xit dominus ad ſathan. Increpet
in te dominus ſathan. ⁊ increpet
dominus in te qui elegit hieruſalē
Nunquid non iſte torris eſt eru-
tus de igne. Et ieſus erat indutuſ
ſ vel ob coniugium illicitum. vel ꝓ peccatis populi. vel ꝓ ſqualore captiuitatis.
veſtibus ſordidis. ⁊ ſtabat ante fa
ſ precipiens et perſona dominici.
ciem angeli. Qui reſpōdit. ⁊ ait ad
ſ aliȷ̄s angeliſ
eos qui ſtabant coram ſe dicens.
ſ de quibus ſupra dixerat.
Auferte veſtimenta ſordida ab eo
ſ cum illi p̄ceptum opere compleſſent iterū angelus dixit ad eum.
Et dixit ad eum. Ecce abſtuli a te
ſ hec ſunt ſordida veſtimenta. ſ iſrahelitam coniugem tibi copulaui
iniquitatem tuam ⁊ indui te muta
ſ i. mitram ꝑ quam ſacerdotiȷ̄ dignitas intelligitᷣ quia ablatoriis.
toriis. Et dixit. Ponite cydarim
mundam ſuper caput eius. Et po
ſ ſordibus peccatorum iam mundū habet ſacerdotium.
ſuerunt cydarim mundam ſuꝑ ca-
ſ filium ioſedech
put eius. ⁊ induerunt eū veſtibus
Et angelus domini ſtabat. ⁊ cōte-
ſ filium ioſedech ſ chriſtum
ſtabatur angelus domi ieſum di-
ſ in me.
cens. Hec dicit dominus exerci

Ca. III

¶ Et oſtēdit mihi. Prophetata reſtauratione hieruſalē cuiꝰ miniſter erat ieſus ſacerdos. ⁊ pro qua etiā ipſe deum exorabat. i̅ducitur dyabolus aduerſari. volens populum retinere ī captiuitate. ſed non potuit p̄ualere

¶ Dñs ieſus chriſtuſ ſacerdos eſt ineternū ſcd̄m ordinem melchiſedech. Qui quoniā ꝑ ſe videri nō poteſt a domino prophete oſtenditur per carnis aſſumptōnem. ſtās coram angelo per quē angelus magni cōſiliȷ̄ intelligitᷣ. non q̄ duaſ perſonas in filio percipiamuſ. ſed q̄ vnus ⁊ idem quaſi homo ſordidatus oſtendatᷣ. et quaſi angelus mediator dei et hominū apparere dicatur. Stat autem qui ſtabili conſiſtit gradu. Et ſathā ſtabat a. d. e. v. ad. e. quia dominus temptatus eſt ꝑ omnia abſqꝫ peccato. et temptator a dextris ſtat. q̄ꝛ virtutibus chriſti contraire conatᷣ. Increpet in te dominus pater. nō q̄ ipſe q̄ loq̄tur increpare non poſſit. ſed quia ex vnitate nature. cuū alter increpauerit. increpet et ipſe qui loquitᷣ. quia pater ⁊ filiꝰ vnuſ eſt dominus. Vnde qui videt me videt et patrē. Iſte eligit eccleſiam que dei pacē cōtemplatur. hic eſt torris erutus ab igne. q̄a in ſeculo fuit nec eius incendio eſt adtactuſ. Ardet enim rubus et non comburitᷣ. hic eſt etiam induꝰ ſordidis veſtibus. quia qui peccatū non fecit. ꝓ nobis peccatum factus eſt. Sed h̄ ſordida veſtis eſt ei ablata. cū noſtra deleuit peccata. vt quia ille ſordidis indutus eſt veſtibꝰ nos reſurgentes in eo ſemper candida habeamꝰ veſtimenta. Mutatoria ſunt. caro iam immortalis ⁊ īpaſſibilis. Cidaris ſuꝑ caput ſplendor eſt diuine maieſtatis. vt idem homo et deꝰ intelligatᷣ.

¶ Sathan ſtabat a dextris eiꝰ. Alr̄. quia illum populū ei rapuit qui dudū ei dileciꝰ fuit. Gentilitas que pro ſiniſtro habita fuerat. credidit. ⁊ iudaicus populus qui ꝓ dextro. ad ꝑfidiam declinauit. ſed quia reliquie in fine ſalue fient. dominus remouet ſathan a dextris ſuis dicens In

crepet domin⁹ in te.ſ.⁊ eiuſdem populi liberatõem indicat qui elegit hie-
ruſalem. Iſte eſt torris erutus d.i.id eſt ab eterni ignis incendio liberatuſ
in quem duce pfidia defluebat.

Legit in eſdra ⁊ in malachia q̄ ieſus cum ceteris alienigenã duxit vxo-
rem. Unde vere accuſat

Cum ergo de cun-
ctiſ iudee vrbibꝫ nunc
hieruſalem ſit electa;
deo non imputante ei
peccata que fecit. cur
ieſuz conaris obruere
q̄ quaſi titio ſemiuſt⁹
de babilonia euaſit

Si i viis meis.
Poſt ablutõez ſordi
de veſtis ⁊ reſtitutam
dignitatem mundi ſa
cerdotij. ꝓhpitur ieſu
filio ioſedech vt cuſto
diat viaſ dei.⁊ ꝓponi
tur ꝓmium q̄ ideo ſit
pſeueraturus iudex ⁊
põtifex in templo dei.
⁊ habiturus de nume
ro angelorꝫ qui eo tē
pore ibi aſtabant q̄z
auxilio contra hoſtes
circũuallaret

All. Dirigitur ſmo
ad chriſtum ꝑ nobis
in carne pauperem fa
ctum ad quez refertur
ſicut ad caput q̄dq̄d
de mēbris eius dicitur
⁊ noſter pfectus:ei⁹ eſt
victoria. Cum ergo ꝑ
uenerimus in virꝫ ꝑ
fectum in.m.e.p.chri-
ſti. ille iudicabit do-
mum dei.i.nos qui ſu
mus eccleſia.ꝑ meritiſ
ſingulorum cõſtituenſ
in eccleſijs prophetas
apoſtolos. doctores.
⁊ huiuſmodi. Unde.
Deus ſtetit in ſynago
ga d.i.m.aũt d.d. di
iudens ſingulis prout
vult. ⁊ tunc dabuntur
ei angeli ad miniſtran
dum.i.homines qui ī
carne conſtituti: ange
licam vitam ducent.
qui non fluctuabunt.
ꝫ aſſiſtent ei in eccleſia
cũ ieſu ſtante ſtabiles.

ſ ecce ſanus factus es iam n.p.n.d.t.a.c.
ſ ambulauerint mēbra tua.

tuum. Si in viis meis ambula
ſ pcepta mea cuſtodienda
ueris. ⁊ cuſtodiam meaz cuſtodie
ſ in pfectis hoc eſt pmium tuum
ſ tāq̄ põtifex
ris. tu quoq̄ iudicabis domũ me
ſ vñ. adorate dominum in
atrio ſancto eius
am ⁊ cuſtodies atria mea. et dabo
ſ tecum qui te cuſtodiunt. quorum auxi
lio ſecurus non timeas hoſtes.
ſ angeliſ vel ſanctis
tibi ambulãtes de his q̄ nunc hic
ſ in conſpectu tuo
aſſiſtunt. Audi ieſus ſacerdos ma
gne. tu ⁊ amici tui qui habitant co
ram te. quia viri portendentes ſũt
Ecce enim ego adducam ſeruum
ſ adducit
meum orientem. quia ecce lapis
ſ iſtum
quem dedi coram ieſu. ſup lapidē
vnum ſeptē oculi ſunt. Et ecce ego
celabo ſculpturam eius. ait domi
nus exercituum. ⁊ auferaz iniqui
tatem terre illius in die vna. In
die illa dicit dominus exercituuz.
vocabit vir amicum ſuum ſubter
vineã ⁊ ſubter ficum.

Ca. .IIII.

Et reuerſus ē
angelus qui loqueba
tur in me. ⁊ ſuſcitauit

Audi ieſus ſacerdos ma. Promiſerat ieſu filio ioſedech q̄ iudi-
caret. ⁊ domũ eius. ⁊ cuſtodiret atria. ⁊ haberet angelos miniſtros angeli-
ce dignitatis. nunc dicit ei. ⁊ amicis eius.i. diſcipulis eius et ꝓphetis. q̄ ſũt
viri portendentes.i. poſiti in ſignum futurorũ q̄ plenam felicitatem ⁊ pfe-
ctam beatitudinem ſint habituri. quando ille venerit cui nomen eſt oriēs
Qui etiam lapis angularis dicit. coniungens duos parietes in vnum. ſup
quem. vij. oculi de quibus yſaias. ⁊ requieſcet ſup eum ſpiritus ſapientie
⁊ intellectus. ſpiritus conſilij ⁊ fortitudis. ſpirit⁹ ſcientie ⁊ pietatis. et reple
uit euz ſpũs t.d.

All. Ieſus magnus ſacerdos. domin⁹ ſaluator. amici eius apli qui ſunt
portēdētes viri.i. facta ei⁹ miſtice accipiētes ľ aſpiciētes. ⁊ de pſentibꝫ futu
ra cognoſcentes. qui eccum natum ſup populo gentiliuz interpretat. Qui
etiam ſcdm aliam figuram oriens dicit. ꝑ lumine. ⁊ lapis qui ſcdm danielē
de monte abſciſus eſt. pro robore. quo omnia regna conterit. dicitur ergo
chriſto. tu ⁊ apoſtoli tui. audite promiſſioneſ quas feci implendas ī vobiſ
⁊ ſtatim conuertitur ſermo ad auditores loquens de ipſo chriſto. Ecce enī e-

a.ſ.m. dominum.ſ. chriſtum. qui etiam lapis eſt conterēs inimicos quem
ego dedi coram ieſu filio ioſedech. quia poſt illum venit. ⁊ in facie eius da
tus eſt. quia ꝑ ſe intelligebat illum ꝓfigurari. in quo vno. vij. oculi q: in il
lo fuit plenitudo totius gratie ſpũalis

Seruat metaphoram lapidis. quaſi dicat. hunc lapidem clauis crucis
et lancea militis faciaz
vulnerari. et in ei⁹ paſ
ſione delebitur iniqui-
taſ terre. in vna die de
qua dicitur. Hec ē di
es quam fecit domin⁹
exul. ⁊ le. in ea. Et in il
la die paſſionis voca
bit vir.i. perfectus vir
in chriſto amicum ſuũ
.i. credentes ex iudeis
vel gētibus. vt ſint ſb
vinea cuius fruct⁹ leti
ficat cor hominis. et q̄
ait. Ego ſum vitis. et
ſubter ficum.i. dulciſſi
mam refectõem ſpirit⁹
ſancti.

Lxx. Ecce ego fode
am fodiaz. Hoc iudei
ad finem mundi referũt
quando veniet iudica
turus chriſtus. qui fo-
diet.i. in medium pfe-
ret opera ſingulorum
et in illa die vocabit
vnuſquiſq̄ ſanctorꝫ
amicos .i. alios ſcõs
ad requiem. vt operuꝫ
ſuorꝫ virtute gaude
ant.

Ca. IIII

Et reuerſus ē.
Quiſq̄ videtur abiſſe
qui loquebat in ꝓphe
ta. ſed ſciendum quoti
ens hũana fragilitas
ſue relinquitur imbeci-
litati deum a nobis. et
angelorũ eius auxiliuꝫ
abire. Ergo ⁊ ꝓpheta
ſtupore magne viſio-
nis attonitus tota mē
te torpebat. ⁊ clarũ lu
men veritatis videre
non poterat. Vñ ad
aliam viſionē cernēdã
quaſi de ſomno excita
tur.

me quaſi virum qui ſuſcitatur de
ſ quietis vel ignorantie
ſomno ſuo. Et dixit ad me. Quid
tu vides? Et dixi. Uidi. ⁊ ecce can
delabrum aureum totum. ⁊ lãpaſ
ſ candelabri
eius ſuper caput ipſius. ⁊ ſeptem
ſ lampadis ſ candelabrum.
lucerne eius ſuper illud: et ſeptem
ſ erant ſ quibus oleum infundit in lucernis.
infuſoria lucernis que erãt ſuper
ſ erant
caput illius. ⁊ due oliue ſuper illđ
ſ euangelium
vna a dextris lampadis. ⁊ vna a
ſ lex ſ lampadis.
ſiniſtris eius. Et reſpondi. ⁊ aio
ad angelum qui loquebatur in me
dicens Quid ſunt hec domie mi?
Et reſpondit angelus qui loque-
batur in me. ⁊ dixit ad me. Nun-
quid neſciſti quid ſunt hec? Et dixi
Non domine mi. Et reſpondit et
ſ hec eſt interpreta
tio viſionis quam deus reuelat.
ait ad me dicens. Hoc eſt verbuꝫ
ſ iſtud
domini ad zorobabel dicens. Nõ
ſ .i. in multitudine. ſ bellatorum. ſ fit
in exercitu nec in robore. ſed i ſpi-
reductõ populi. et vaſtatõ inimicorum.
ritu meo dicit dominus exercituũ
ſ ſed. ſ es.
Quis tu mons magne coram zo-
ſ pſtratus ab alto.
ſ domin⁹. ſ chri
robabel in planum. Et educet lapi
ſtum qui primogenituſ mortuorũ
dem primarium. ⁊ exequabit gra-
tiam gratie eius Et factũ eſt verbũ

Qui dormit illo ſõ
no de quo dicitur. Si
dormit. ſaluus erit. po
teſt cantare cum ſponſa. Ego dormio et cor meum vigilat.

Ideo angelus interrogat excitatũ. vt illo reſpondente ſe neſcire nos ab
angelo diſcam⁹.

Et ecce cãdela. Hebreus dicit ꝑ candelabrum aureum legem ſigni-
ficari. Per lampadem que eſt in capite chriſtum qui eſt caput legis. ⁊ illu
minat mundum. Per. vij. lucernas. ſanctiſpũs. vij. lucernaſ que in chriſto
plene que ſup candelabrũ q: dictãte ſpirituſancto. lex ſcripta eſt. Per. vij
infuſoria quibꝫ mittitur oleum in lucernas vt luceãt in candelabro. intelli
gitur q̄ ꝑ legem ſeptem gratie de celo deſcendunt ad homines. ꝑ duas oli
uas que a dextris et a ſiniſtris. inter quas media lampas lucet. legem ⁊ pro
phetas interpretatur. angelum quem ꝓpheta interrogat ſenſum intelligit
a deo illuminatum. qui nobis voluntatem dei indicat. qui non reſpondet
ſed interrogat. non ex ignorantia. ſed vt ad intelligendum excitet. Non in
exercitu nec in robore. verbum domini ad zorobabel ipſa eſt interpretatõ
viſionis de reductõne populi que non fiet multitudine bellatorum. ſꝫ ſpũ
dei reductus eſt populus. et aduerſarij deuaſtati. Per montem magnum

qui ſtat coram zorobabel. dyabolus interpretatur quia aduerſatur ieſu. et eleuatur contra zorobabel. et populum iudeorum. hic videtur in plano. quia proſtratus et humiliatus ſub pedibus iſrael. quo inuito educit deus lapidem primarium .i. chriſtum filium ſuum qui ſemper auxilium fuit populo iſrael. et gratia eius lapidis in eos quos reduxit de captiuitate exequauit gratiam quam in patres eorum exercuit

¶ Allegorice. Candelabrum. eccleſia aurea propter ſpiritualem intelligentiam ſcripturarum. lampas chriſtus qui in eccleſia fulget. Septem lucerne et infuſoria earum gratie ſpiritusſancti. per quas oleum miſericordie dei ſuſcipit eccleſia. Due oliue moyſes et helyas .i. lex et prophetie que de chriſti paſſione predicabant. Vel oliue euangelium quod a dextris et lex que a ſiniſtris. Mons dyabolus et antichriſtus qui audet ſe erigere contra chriſtum qui ad zorobabel dicens. hec omnia tibi dabo ſi procidens adoraueris me. quem dominus calcat dicens Vade retro ſathanas Scriptum eſt enim dominum deum tuum adorabis et illi ſoli ſeruies. Lapis primarius verbum quod eſt in principio apud patrem. quod eduxit de ſinu patris in carne. quod equat gratiam legis gratie euangelij. vt equale munus accipiant. et credentes ex iſrael et populus gentium.

¶ Manus zorobabel. Principes reuertentium fundamentum templi iecerant et conſummauerunt. et eum videritis in templo quod nunc edificatis culmen impoſitum. vos qui nunc dubitatis. tunc ſcietis quod ego zacharias quidquid dixi deo inſpirante annunciaui.

¶ Allegorice. Zorobabel chriſtus qui fundat et perficit eccleſiam. in cuius manu corpus ipſius non plumbeum. ſed ſtanneum et ab omni peccato puriſſimum. vij. oculi qui diſcurrunt in vniuerſam terram. vij. ſunt ſpiritus. quia nihil latet dominum. ſed preteritorum et futurorum et preſentium conſcius eſt. et reddet vnicuique ſecundum opera ſua

¶ Quis enim. Vere zorobabel et ſocij eius conſilio de auxilio dei pro nihilo habebunt dies regum opus dei impedire volentium. quia quamuis in purpura videant illos ſplendere. et exercitu circundatos. tamen intelligent vitam eorum paruam et malam et nihil contra deum poſſe. et ideo letabuntur in expletione operis. et videbunt auxilium ſaluatoris. qui de ſtirpe zorobabel promittitur qui lapis pro fortitudine ſtanneus murus fortis et robuſtus. ſicut enim ſtannum alia metalla ab igne defendit. et cum ſit es vel ferrum natura duriſſimum ſi abſque ſtanno fuerit vritur et crematur. ſic omnis angelorum et hominum fortitudo ſi non habet auxilium ſaluatoris imbecilla eſt et fragilis.

¶ Quid ſunt due oliue. Quia hoc quod quęſieram non reſpondit. quia ſupra me erat. et audire non merui. minora interrogaui. ſecundum illud. Pulſate et aperietur vobis.

¶ Supius dictum erat de duabus oliuis. quod quia propheta non retinuit. hic interrogans audire non meretur. vel quod ibi obſcurius dictum eſt. hoc manifeſtius

(ſ tunc.) (ſ zachariam.) (ſ quaſi pauci ſunt qui deſpiciunt regale faſtigium. ſcilicet zorobabel et deſperit et ſocij eius) (ſ deſcriptione humane vite.)

domini ad me dicens. Manus zorobabel fundauerunt domum iſtam. et manus eius perficient eam. et ſcietis quia dominus miſit me ad vos. Quis enim deſperit dies paruos? Et letabuntur. et videbunt lapidem ſtanneum in manu zorobabel. Septem

(ſ et.) (ſ quos vidiſti in lapide.) (ſ illo nihil reſpondente.)

iſti oculi domini qui diſcurrunt in vniuerſa terra. Et reſpondi. et dixi ad eum. Quid ſunt due oliue ad dexteram candelabri et ad ſiniſtram

(ſ illo nihil reſpondente.) (ſ metaphorice. quia in ſimilitudinem ſpicarum recte erant arbores. et ſicut ſpica ariſtis ſic iſte vallate ramis et folijs recte ſurgebant in ſublime ſ de ſpicis ſupra non queſierat.) (ſ vel rami.) (ſ .i. duo rami qui in manibus ſunt duarum oliuarum)

eius? Et reſpondi ſecundo. et dixi ad eum. Quid ſunt due ſpice oliuarum que ſunt iuxta duo roſtra aurea in quibus ſunt ſuffuſoria ex auro? Et ait ad me dicens. Nunquid neſcis quid ſunt hec? Et dixi. Non domine mi. Et dixit. Iſti ſunt duo filij olei. qui aſſiſtunt dominatori vniuerſe terre

audire deſiderat. Vel certe ſilentio angeli confutatur eius audacia. quia maiora ſe ſcire contendat. Hebrei dicunt quia non totum quęſierat quod ſcire debuerat. ideo nihil hic reſpondetur ei de oliuis. ſed ipſe plenius querit addens ſpicas. vel ramos oliuarum. de quibus ſupra tacuerat.

¶ Allegorice. Per duas oliuas. duo teſtamenta. euangelium ſpirituale a dextris. lex corporalis a ſiniſtris. et quia nec totum euangelium nec totam legem explanare poſſumus. quaſi ramuſculos ex eis excerpimus. quia ex parte cognoſcimus. et ex parte prophetamus. Alij duos ramos oliuarum. vel ſpicas et filios olei .i. pinguedinis vel ſplendoris ſacerdotium interpretantur. et legem que prebeant gaudium vniuerſe terre. Alij enoch et heliam. quorum alter in preputio. alter in circumciſione placuit deo et eum corpore raptus eſt in celum.

¶ Ca. V.

(ſ ad aliam viſionem. a letis ad triſtia)

Et conuerſus ſum. et leuaui oculos

(ſ .i. ex. falcem volantem)

meos. et vidi et ecce volumen vo

(ſ id eſt iudiciariam dei ſententiam que cunctorum delicta ſuccidit.)

lans. Et dixit ad me. Quid tu vides? Et dixi. Ecce ego video volumen volans. longitudo eius .xx. cubitorum. et latitudo eius .x. cubitorum. Et dixit ad me. Hec eſt maledictio que egreditur ſuper faciem omnis terre. quia omnis fur ſicut

(ſ in volumine) (ſ damnabitur.)

ibi ſcriptum eſt iudicabitur. et omnis iurans ex hoc ſimiliter iudicabitur.

(ſ quia.)

Educam illud dicit dominus exercituum. et veniet ad domum furis et ad domum iurantis in nomine

(ſ dei)

meo mendaciter. et commorabitur

(ſ interius)

in medio domus eius. et conſumet

(ſ per ſimile)

eam. et ligna eius et lapides eius. Et egreſſus eſt angelus qui loque

¶ Ca. V.

¶ Et conuerſus. Supius viderat edificationem templi. adductum chriſti populum de babilone liberatum nunciauerat. ſed ne ex viſa felicitate extolleretur. videt et triſtia vt humilietur ex triſtium comminatione

¶ Volumen vo. In quo omnium peccata deſcripta ſunt. vt vnuſquiſque recipiat ſecundum peccata ſua. ſiue bonum ſiue malum. Vnde dicitur. Libri aperti ſunt.

¶ Ecce ego vi. v. Greg. Quid eſt volumen volans. niſi ſcriptura ſacra que de celeſtibus loquitur ad ſuperiora mentis noſtre intentionem leuat. Quia dum illam ſuper nos eſſe aſpicimus vana attendere .i. deſpiſcere deuitamus. Que latitudinem cubitorum .x. longitudinem vero .xx. habere perhibetur. quia latitudo operationis nunc ſimpla eſt. et longanimitas ſpei in duplum tenditur. quando pro bono opere et hic nobis requies mentis et illic gaudia eterna preparantur. atteſtante veritate que ait. Siquis reliquerit domos. aut agros &c. centuplum in hoc ſeculo recipiet et in ſeculo futuro vitam eternam. Centenarius numerus decemplicato denario fit perfectus. hic itaque centuplum accipit qui etſi nihil habuerit. ipſa tamen perfectione mentis iam in hoc ſeculo nihil habere querit. Nec quia pro hac duplum pro ſimplo nobis redditur. recte hoc volumen per .xx. cubitos in longum tenditur quod per .x. dilatatur. Vel quia hec ipſa ſacra eloquia ad eternam damnationem ſunt eis qui illa vel ſcire noluerunt. vel certe ſciendo contempnunt. recte de hoc volumine dicitur. hec eſt maledictio que egreditur ſuper faciem omnis terre &c. maledictioni adiungit. quia omnis fur ſicut ibi ſcriptum eſt iudicabitur.

¶ Dicunt quidam viginti et .x. que ſunt .xxx. ad etatem chriſti referri. quia pater non iudicat quenquam. ſed omne iudicium dedit filio

¶ In viginti que ex duabus decadibus efficitur auſtera et triſtia nunciantur. In .x. i. vna decade meliora et proſpera. In his quoque omnibus numeris prius triſtia et poſtea leta dicuntur. quia ad hoc corripit deus vt emendet. et per omnia ſupplicia erudit iſrael. Hec eſt maledictio contra eos qui putant furtum et periurium eſſe parua crimina. dicitur quod maledictio que in volumine vel falce deſcripta eſt. veniat ſuper domum furis et periuri. ibi commorans. et omnia deuaſtans. Quid ergo de his que maiora reputantur crimina. ſicut adulterium. homicidium. ſacrilegium

¶ Et egreſſus eſt angelus. Angelus qui loquebatur in propheta eſt

egreſſus de eo. ⁊ quaſi cominus loquens ꝓcipit vt leuatis oculis videat peccata plurium menſuram coaceruatam. ꝑfecta ⁊ impleta delicta cunctorum. hec amphora eſt oculus. i. oſtenſio peccatorū. Ut quorum vicia primitus latitabant diſperſa. in vnum coaceruata oculis omniū panderent. Quia dum egreditur iſrael de loco ſuo ꝑ captiuitatem cunctis gentibus qualis in terra ſua fuerit mōſtratur. Per maſſam plumbi. ſignificatur grauiſſimum pondus peccatorū. ⁊ ſuper hanc amphoram omniū delictorum media ſedebat impietas. i. ydolatria. que excedit omīa peccata iſrael. et in ſuo ſcelere gloriabatur. ſed mittitur ī medio babilonis ⁊ malo captiuitatis ꝓmitur ab āgelo dei vt que prius letabatur ī ſcelere: eterno ſilentio conticeſcat

¶ Leua oculos. Volens deus oſtēdere prophete humanū gen⁹ ex qua culpa maxime a deo dilabatur per ymaginem amphore quaſi patēs os auaricie deſignauit. auaricia quippe velut amphora eſt. que os cordis in ambitu apertū tenet. Et dixit. hic eſt ocu. e. in vniuerſa terra. Multos obtuſi ſenſus homines cernimus. ⁊ tamen in his q̄ appetunt auaricie ſtimulis excitantur. et q̄ ad bona videnda ceci ſunt. excitantibus premijs ad peragenda vigilantes ſiunt Et ecce talentum plumbi portabatur. Quid eſt talentum plumbi niſi eadem auaricia pondus peccati. Impietas in medio āphore ꝓijcit. quia nimirum in auaricia ſemper impietas tenetur. Maſſa plumbi in os mulieris mittitur. quia. ſ. impietas auaricie pctī ſui pōdere grauatur.

batur in me. ⁊ dixit ad me. Leua oculos tuos ⁊ vide. Quid eſt hoc quod egreditur? Et dixi. Quid nā
ſ vel menſura
eſt? Et ait Hec eſt amphora egre
ſ per hanc amphorā oſtendo tibi peccata populi ſ lex. iniquitas
diēs. Et dixit. Hic eſt ocul⁹ eorū in vniuerſa terra. Et ecce talentū plumbi portabatur. ⁊ ecce mulier vna ſedēs in medio amphore. Et
ſ angelus.
dixit. Hec eſt impietas. Et proiecit eam in medio amphore. ⁊ miſit
ſ quo autem et quibus portetur concluſa ſequens lectio docet ſ amphore.
maſſam plumbeam in os eius. Et leuaui oculos meos ⁊ vidi. ⁊ ecce due mulieres egredientes. et ſpiritus in alis earum. Et habebant alas quaſi alas milui. et leuauerunt amphoram inter terram ⁊ celum. Et dixi ad angelū qui loquebatur in me. Quo iſte deferūt amphoram? Et dixit ad me. Ut edifi
ſ excuſſio dei
cetur ei domus in terra ſennaar. et
tium. ſ vt ibi eterna ſtatione quieſcat
ſtabiliatur et ponatur ibi ſuper baſem ſuam.

¶ Hec ē āphora
Amphora vel menſura ferebatur in aere. cui ipſe angelus nomen impoſuit. hic eſt oculus. i. oſtenſio omniū peccatorum. ⁊ ecce mulier ſedens in medio amphore vl' menſure que eſt impietas. et cum hec ita cerneret ecce maſſa plumbi inſtar lapidis ferebatur. vel ſuo impetu. vel dei iuſſione. vl' ab alio cuius nomen tacetur. angelus autem qui loquebatur in propheta exiens ab eo vniuerſa monſtrabat. qui mulierem ꝓcipitē miſit in medio amphore que prius ferebatur libere ⁊ ſup amphoram ſedens omnibus apparebat. ⁊ ne forte rurſus eleuaret caput ⁊ ſua impietate gauderet. talentum plumbi in modum lapidis mittit in os amphore opprimens impietatē. et concludēs ne poſſit erumpe.

¶ Et ecce due mulieres. Per duas mulieres iudei interpretantur regnum medorū ⁊ macedonū. quorū vtrūq; afflixit populum babiloniū ⁊ ibi impietas eorum ſedem poſuit. hoc fingunt ne quod de ſe dictum eſt: in ſe intelligatur

¶ Due mulieres que egrediuntur de terra ſua iuda ſunt decem trib⁹ que ab aſſirijs. ⁊ due que a chaldeis capte ſunt. In alis quarum erat ſpiritus id eſt poteſtas dyaboli. quia ſpiritu malo quaſi vento flatuq; rapte. celeri volatu ferebantur. Miluus auis rapaciſſima. per quem dyabol⁹ cuius poteſtati traditur iuda ⁊ iſrael vt ab eo in captiuitatem ducantur. et ille mulieres tulerant amphoram. vel menſuram in qua clauſa tenebatur impietas ſub maſſa plumbi depreſſa ꝑ aerem inter celum ⁊ terram. Supra autem eruditus propheta de amphora non querit quid portent videns amphoram deferri. ſed quo portent. ⁊ reſpōdetur ab angelo vt edificetur ei domus in terra ſennaar. Sennaar campus chaldeorū vbi edificata eſt babilon. In babilonem ergo deferunt he mulieres impietatem. vt ibi edificetur ei certa domus. Uere enim in babilone certa ſedes eſt īpietatis

¶ Ca. VI

ſ tranſiui ad aliam viſionem.
Et conuerſus
ſ altius ad celum ſ cordis.
ſum. et leuaui oculos meos et vidi. ⁊ ecce quattuor qua
ſ quos ſupra mirtetа vmbroſos hic ereos vocat
drige egredientes de medio duo
ſ illi ſ qui nulla vetuſtate poſſunt conſumi
rum montium. et montes: montes
ſ erant ſ cruēti et ſanguinarij erant et babilonica crudelitate terribiles
erei In quadriga prima equi rufi
ſ regnū medorum et perſarum quod egredienis ꝑ aſſueri regis edictum mortem omniū iudeorum triſti nuncio ꝓferebat
in quadriga ſecunda equi nigri. ⁊
ſ macedones ſub quorum rege anthiocho machabeorum victoriam legimus
in quadriga tercia equi albi. i qua
ſ romani reges. quorum alij clementes in iudeos vt iulius ceſar. alij ꝓſecutores vt veſpaſianus.
driga quarta equi varij fortes. Et reſpondi. et dixi ad angelum qui
ſ Quid ſignificant.
loquebatur in me. Quid ſunt hec domine mi? Et reſpondit angelus
ſ. i. quattuor plage mundi que aſſiſtunt et parent domino. nichil enim hec quattuor regna abſq; dei fecerunt voluntate.
et ait ad me Iſti ſunt quattuor vēti celi qui egrediuntur vt ſtent coram dominatore vniuerſe terre.

¶ Gregorius. Quid aliud in his duabus mulieribus accipimus niſi duo principalia vicia. ſuperbiam. ſ. et inanem gloriam. que impietati abſq; vlla dubitatōne coniūcta ſunt. Que ⁊ in alis ſuis ſpiritū habere narrantur. quia in actōnibus ſuis ſathane voluntati deſeruiūt. Spiritū appellant ꝯ quo in euangelio. cum. ſ. e. a. h. Et habebāt alas quaſi alas milui. Miluus ſemp rapture ſtudet pullorū. Iſte mulieres ergo alas habent quaſi alas milui. quia actōes eius dyabolo procul dubio ſiles ſūt quia inſidiātur ſemp rapture paruulorum Et leuauerūt a. i. t. ⁊ c. Supbia ⁊ vana gloria habent hoc ꝓpriū vt eū quē infecerunt in cogitatōne ſua ſup ceteros extollāt. ⁊ modo ꝑ ambitum rerum mō ꝑ deſideriū dignitatum quem ſemel captum tenuerint in honoris altitudinem eleuent. Qui aūt inter celum ⁊ terram eſt. ⁊ ima deſerit. ⁊ ad ſupna minime ꝑtingit. Iſte mulieres. ſ. ſupbia ⁊ ianis gloria mentē captam ita leuant ut quoſlibꝫ ꝓximos quaſi deſpicientes deſerant. ⁊ alta gloriantes petant. ſic nec equalitate fraternitatis in ꝓximis. nec tamē ſumma ꝑtingere ꝓualēt. Sennaar fetor eor. ſicut bonus odor ex virtute. ita econtrario fetor ex vicio. Radix enim omniū malor eſt cupiditas. ⁊ q̄a quodlibet malū ꝑ auariciā generatur. dignū eſt vt domus auaricie in fetore cōſtruatur. Sennaar vallis eſt latiſſima que ꝑ confuſione mentiū atq; linguarū babilon dicta eſt. ⁊ quia ꝑ auariciā ⁊ impietatē certū eſt. oīa mala exurgere. merito he in ꝯfuſione ꝑhibentur habitare

¶ Ca. VI.

¶ Iſti ſunt quattuor venti. Notandū ꝙ climata mundi in ſcripturis ſanctis ſcdm ſitū hieruſalē et templi appellantur.

¶ Quidaꝫ dicūt quattuor q̄drigas quattuor euangelia. Equos apoſtolos. quorū alij rufi martirio. alij obſcuri et nigri ꝓfunditate ⁊ cognitōe miſterij. alij albi gratia virginali. alij varij ⁊ fortes. gratiā curationū ⁊ diuerſarum virtutū habentes. He quadrige mittuntur in quattuor mūdi cardines ad explendam dei voluntatem. quibus dicitur ab angelo. Ite et ꝑambulate terraꝫ. in cunctis terre finibus euangeliū ſeminate. Ecce q̄ egrediuntur i. t. a. Requieuiſſe dicitur ſpūs domini vel angeli quādo in terra aquilonis duriſſima dyaboli regna. apl'ica ꝓdicatōe ſubuerſa ſunt.

In qua erant equi nigri egrediebantur in terra aquilonis. et albi
ſ id ẽ romani fortes et robuſti egreſſi ſunt ad auſtralem pla
egreſſi ſunt poſt eos. ⁊ varij egreſ
gam et totam terram celeri impetu vaſtauerũt
ſi ſunt ad terram auſtri. Qui autẽ
erant robuſtiſſimi. exierunt et que
ſ alias diſcurrere.
rebant ire. ⁊ diſcedere ꝑ omnẽ ter
ſ angelus qui loquebatur i me clamat ad romanum imperium.
ſ veſtris pedibus cuncta ſubſternite.
ram Et dixit Ite. perambulate terram. Et ꝑambulauerunt terrã. Et vocauit me. ⁊ locutuſ eſt ad me dicens. Ecce qui egrediuntur in terraȝ aquilonis. requieſcere fecerũt ſpiritum meum in terra aquiloni Et factum eſt verbum domini ad
ſ ab illis qui de tranſmigratione redierunt. ſ. ab oldai et ab alijs
me dicens Sume a tranſmigratõ
ſ deprecatõ domini
ne ab oldai. ⁊ a tobia ⁊ ab idaia. ⁊ venies tu in die illa et intrabis do
ſ qui cuſtos et editu⁹ erat tẽpli dñi et
mum ioſię filij ſophonię qui venę
ibi corone eterna ſtatione quieſcent.
runt de babilone. ⁊ ſumes aurum
ſ in domo ioſie.
ſ non vnam ſed u
et argentum et facies coronas. et
as auri et argenti varietate diſtinctas
ſ vnã ex illis.
pones in capite ieſu filij ioſedech ſacerdotis magni. ⁊ loqueris ad eos dicẽſ. Hec dic dñs exercituũ
ſ .i. zorobabel qui ideo vocaẽ oriens ꝙ ex humili et captiuo in ducem populi cõſurget.
dicens Ecce vir oriens nomẽ eiuſ
ſ multitudo fidelium.
Et ſubter euȝ orietur. ⁊ ędificabit
ſ poſt extructuȝ templum
templuȝ domino Et ipſe portabit
ſ alteram coronam. ſ ꝑ principis ptãteȝ
gloriam. ⁊ ſedebit ⁊ dominabitur
ſ ſed et ieſus fili⁹ ioſedech ſedebit ſup ſacerdotali ſede
ſuper ſolio ſuo. Et erit ſacerdos ſu
ſ iunctis animis et conſilijs populum dei gubernabit.
per ſolio ſuo. ⁊ conſiliuȝ pacis erit
ſ qui de regia et leuitica tribu deſcenderunt.
inter duos illos Et corone erunt
ſ notus domini.
ſ ꝓ oldai helen ponitur. ſ gratia
ſ alias heleñ ſ hic quartum additur cum tria tantum poſuit.
helen ⁊ tobię et idaię et hen filio
ſ viſitatio domini ſ et hoc erit
ſ in ſempiternum
ſophonię memorabile ĩ tẽplo do
ſ a deo ꝑ peccata
mini Et qui procul ſunt venient et
ſ vbi habitat de⁹.
ędificabunt in templo domini. et
ſ et tunc ex euentu rerum et ꝓſperitate cognoſcetis ꝙ domino iubente omnia fecit
ſcietis quia dominus exercituum
ſ hec omnia erunt ſi pcepta domini obedieritis.
miſit me ad vos. Erit autem hoc ſi auditu audieritis vocẽ domini dei veſtri.

Ca. VII

Et factum eſt in anno quarto darij regis. factum eſt verbum domini ad zachariam in quarta noni menſis qui eſt caſleu. Et miſerunt ad
ſ .i. ad templum quod iam erat inſtauratum
domuȝ dei ſaraſar. ⁊ rogomelech ⁊ viri qui erant cum eis ad depre
ſ ſciſcitaretur a ſacerdotibus.
candum facieȝ domini. vt diceret ſacerdotibuſ domus domini exercituum et prophetis loquentes.
ſ modo cum reſtituta eſt hieruſalem.
ſ ꝓpter memoriam deſtructõnis. ſ qui
Nunquid flendum eſt michi i mẽ
appellaẽ iuli⁹ ſ fletus et ieiuniũ ſanctificatio
ſe quinto. vel ſanctificare me de
dicaẽ q: ꝑ abſtinentiam curati ſanctificantur.
beo ſicuti iam feci multis annis?
Et factum eſt verbuȝ domini exer
ſ tu propheta et perſona mea.
cituum ad me dicens Loquere ad
ſ qui terreno affectu ieiunat vel comedit.
omnem populum terrę et ad ſacer
ſ abſtineretiſ a cibiſ
dotes dicens. Cum ieiunaretis et
ſ planctu exteriori amiſſa tꝑali leticia.
ſ quando capta hieruſalem.
ſ qñ godolias occiſus eſt ab iſmaele
plangeretis in quinto et ſeptimo
ſ deſolatõnis templi et ſubuerſionis hieruſalem ſ nunquid ꝓderat michi ꝙ ieiunabatis
per hos. lxx. annos. nunquid ieiu
ſ et ecõtrario
nium ieiunaſtis michi? Et cum co
ſi qñ comediſtis vel mãducaſtiſ. ſ ñ mihi. neqȝ
mediſtis et bibiſtis: nunquid non
enim his rebus placaẽ deus. ſed bonis oꝑibus q: eſca nõ cõmẽdat nos deo. ſȝ pcepta faciam⁹
vobis comediſtis et vobiſmetipſis
viribus ſuis

In qua erant equi nigri egre. Prima quadriga in qua equi rufi qđ egerint nõ dicitur. Quãdo enim propheta h referebat iam babiloniorum regnum ꝑterierat et totam aſiam medi poſſidebant. ſb quorū rege dario anno eius ſecundo omia viſa ſũt que ſupra expoſuimuſ. Nigri ergo equi egrediebantur in terram aquilonis ad euertendum. ſ. regnuȝ chaldęorum

Et varii egreſſi. Reges macedonuȝ ſequuntur veſtigia medorum. et ſicuti medi chaldęos. ita macedones medos et perſas ⁊ chaldeos ſibi ſubiugauerunt

Ecce qui egre. Tradunt hebręi ꝙ albi equi id eſt alexãder et macedones qui p⁹ medos ſunt egreſſi in terram aquilonis requieſcere fecerunt ſpiritũ ꝓphetalem in terra aquilonis eo ꝙ contra medos dei impleuerunt voluntatem. et in breui imperium medorū et perſaruȝ a macedonibus ſit deletũ Grãdis enim illorũ qui ꝑmuntur conſolatõ eſt ſi ſciant hoſtes ſuos cito eſſe ꝑituros.

Sume munera q̃ offerũt. aurum et argentum.

Oldai. deprecatio domini. Tobias bonus domi. Idaia notus domini. Pro oldai poſtea ponet helẽ .i. ſomnium. ⁊ in quarto loco addet hen id eſt gratia. Captiuitaſ autem iudęorũ .i. ꝓſi deum confitentis. ſũt vicia et peccata. Qui vero penitẽt reuertũẽ in hieruſalẽ .i. eccleſiã. ab hiſ in penitẽtia deum deꝓcantib⁹ ⁊ bene placẽtib⁹ deo. ⁊ notis .i. ꝓbatis a deo. offertur auꝝ et argentũ de quib⁹ fiũt coronę ĩ domo ioſię qui dicit ſaluatuſ. ⁊ eſt filius ſophonię .i. viſitatõnis domini. quia viſitatur a domino qui prius egrotauerat. et ſaluatur. Hę coronę imponuntur ieſu id eſt chriſto qui in mẽbris reuertentibuſ coronatur. qui eſt filius ioſedech. qui iterpretatur dominus iuſticię. quia chriſt⁹ reddit vniciqȝ iuxta opera ſua. Ipſi dicitur. Ecce vir oriens nomẽ eius.

Non ieſum diuidim⁹ nec duas perſonaſ de vna facimus. Sȝ qui ieſus dicitur. quia ſaluat. ipſe eſt oriens qa in dieb⁹ ei⁹ orta eſt iuſticia Sub hoc oriente oriẽẽ multitudo credentium quę ędificabit eccleſiaȝ deo. ⁊ ipſe in ſingulis mẽbris coronatus portabit gloriam illorum. et ipſe rex et pontifex ſedebit in throno tam regali ꝙ pontificali. ⁊ conſilium pacis erit inter utrumqȝ quia vtraqȝ gloria cõſentiet in domino ieſu. Poſt coronatum chriſtum, ꝑmittitur corona etiaȝ his q̃ ſomniant euȝ ꝑ ſpeculum in enigmate. et quibus bonus eſt dominus ⁊ qui noti ſunt a deo et eius gratia repleti viſitantur ab eo ⁊ qui prius in babilone gemebant. longe a iudęa ꝑ ſingulos ꝓfectuſ ędificabũt domũ dei. ⁊ oẽs pari mente cognoſcẽt ꝙ de⁹ miſerit ꝓphetam ad eos

Corone erunt. Hebręi dicũt ananiã azariã ⁊ miſaelẽ de captiuitate reuertentes auꝝ ⁊ argentũ in munera templi: ⁊ coronaſ põtificis ⁊ ducis attuliſſe. et hen quẽ ſupra nõ dixerat. i. gratiam danielẽ. ſ. cuȝ mun ere veniſſe. et iõ helẽ ꝓ oldai poſitũ ẽ. vt ex iterꝑratõnę nominis qđ ſomniũ dicit. oſtendatur danielem in captiuitate poſitum. ⁊ tres pueros regaliſ ſomnij miſteria cognouiſſe. Ipſe enĩ daniel ⁊ tres pueri orauerũt dominum. et ita conſecutuſ eſt daniel interpretationem ſomnij.

Corone prius ĩpoſitę capitibus duorū nominibus illorum a quibus oblate ſunt ꝯſecrabũtur in templo dei in ſempiternaȝ memoriam ⁊ tũc de toto orbe gentes quę ꝓcul poſitę ſunt venient et ędificabũt in templo domini vnuſquiſqȝ ꝓ

Ca. .VII.

Et factũ ẽ i an. Hebręi autumant ſaraſar et rogomelech et cęteroſ qui cum eis erant fuiſſe perſas. et duces regis darij timentes deum. qui audientes templum eſſe cõſtructum ꝑ legatos querebant a ſacerdotibus et

ꝓphetis ſi ſcḋm priorē
conſuetudinem quin-
to menſe q̄ a nabuch.
hieruſalez ſubuerſa ē
adhuc duraret cauſa
ieiunij. ⁊ fletuſ. cum iā
eſſet reſtituta hieruſa-
lem. an potius cauſa
reſtitutionis mutaſſet
triſticiam in gaudiū.
Vt pſe timentes de-
um ſicut cum flentib⁹
iudeis fleuerūt. ita cū
gaudētibus gaudeāt
Poſtq̄ȝ autem ſciſci-
tantium expleta eſt le
gatio. fit ſermo dei ad
zachariaȝ imperāſ vt
loquatur ad vulgus
⁊ ad ſacerdotes q̄d re
ſpondere debeant le-
gatis.

C Nūquid n̄ ſūt
Quaſi. cur tanta ſcru
puloſitate queritiſ q̄ñ
debeatis ieiunare et
plangere. cum ego iaȝ
per yſaiam et per ali-
os prophetaſ manda
ui omni tempore eſſe
ieiunandum a malis.
⁊ ſtudendum in operi
bus miſericordię.

C Iudiciū ve. iu.
Moyſes. Sic magnū
iudicabis vt paruum
nec accipies perſonaȝ
⁊ pauperi non miſere
beris in iudicio. q̄a iu
diciuȝ dei eſt

C Hec magis volui
hec queſiui. ſ faciunt
commendabile ieiuni
um. que non facienteſ
traditi eſtis captiuita
ti. non quero ieiuniuȝ
deſolationis ⁊ mortis
quīti ⁊ ſeptimi mēſis.

C Et noluerūt at.
Poſſunt hec referri
ad eos q̄ in eccleſia no
lunt audire deum. ſed
cor aggrauant. ⁊ ideo
delinquentes in eccle-
ſia ꝓiciuntur de terra
confeſſionis. ⁊ fit indi
gnatio dei ſuper eos.
et diſperſi ſūt ꝑ omia
regna vitiorum. et de
ſolata eſt terra eorum
vel anima. vel corp⁹
non habens deuȝ ha
bitatorem. nec in ſe ſpi
ritum reuertentem. et
terra quondaȝ deſide
rabiliſ que erat hoſpi
tium trinitatis. verſa
eſt in deſertum. ⁊ habitationē draconū.

ſ qual
bibiſtis? Nunquid nō ſunt verba
non muto ſententiā. que dixi adhuc ſtante hie
que locutus eſt dominus in māu
ruſalem. dico poſt reedificatam
prophetarū priorum. cum adhuc
hieruſalez habitaretur ⁊ eſſet opu
lenta. ⁊ ipſa ⁊ vrbes in circuitu ei
ſ in montana regione
us. ⁊ ad auſtrum ⁊ in campeſtrib⁹
habitaretur Et factum eſt verbuȝ
domini ad zachariam dicēs Hec
ait dominus exercituum dicens.
ſ ne vobis improperet. vſq̄ȝ quo iudicatis ini
quitatem ſ poſt iu
Iudicium verum iudicate. ⁊ miſe
dicij veritatem ſequatur clementia in cūctos ma
xime fratres vel eiuſdē ſanguinis vel eiuſdem
fidei.
ricordiam. et miſerationes facite
ſ quo
vnuſquiſq̄ȝ cum fratre ſuo. Et vi-
rū cura a deo vobiſ cōmittit ſ hunc ꝑegrinatō
duam et pupillum ⁊ aduenam et
hunc egeſtas humilez facit
pauperez nolite calumniari. ⁊ ma
ſ omnis homo frater q2 oēs ex vno pa
tre. ſ ne dum faciat.
lum vir fratri ſuo non cogitet i cor
ſ cum hec ꝑceperam illi noluerunt attē
dere.
de ſuo. Et noluerunt attendere et
ſ et habitu corporis mea imperia reſpuentes
verterunt ſcapulam recedentes. ⁊
ſ ſicut aſpis ſurda et obturans aures ſuas.
ſ cordiſ ſ non dei ſ onere ſ de
aures ſuas aggrauauerunt ne au
um ꝑcipientem. ſ ſponte ſ quaſi
dirent. ⁊ cor ſuum poſuerūt vt ad
ſ durum lapidem
amantem ne audirent legem. ⁊ ver
ba que miſit dominus exercituȝ
in ſpiritu ſuo ſancto per manum
ſ yſaie. oſee. qui mundas habuerūt manus
ſ ideo.
prophetarū priorum. Et facta eſt
ſ ꝑ magnis peccatis.
indignatio magna a deo exercituū
ſ completa ſunt verba domini par pari referē
tis vt ſicut illi ambulauerunt ad eum peruerſi
et ipſe ad eos guſu incederet
ſ dño ꝑmittendo.
Et factum eſt ſicut locutus eſt. et
ſ me ſ ad me.
ſicut non audierunt. ſic clamabūt
ſ eos
⁊ non audiam dicit dominus exer
ſ ino ſ aſſirio
cituum. Et diſperſi eos ꝑ omnia
rum. medorū. chaldeorū ꝑſarum et aliorum
ſ omnis iudea.
regna que neſciunt. ⁊ terra deſola

ſ a ſuis habitatōribus.
ſ regnis
ta eſt ab eis eo q̄ non eſſet tranſieſ
ſ q̄ ad
comparatōnem aliarum ꝑpter abundantie mul
titudinem lacte et melle manabat verterunt i
et reuertens ⁊ poſuerunt terram
ſolitudinem
deſiderabilem in deſertum.

C Ca. VIII.

ET factum eſt
verbum domini exerci
tuum dicens. Hec dicit dominus
ſ aſſiti iudeos qui me dimiſſo
ydola coluerunt
exercituuȝ Zelatus ſum ſyon zelo
ſ quia magna peccata eorum.
ſ quia cum multis amatoribus
ꝓſtituta maculauit thorum meum.
magno. ⁊ indignatione magna ze
ſ ſed ſ q2 penituit
latus ſum eaȝ. Hec dicit domin⁹
ſ ſed
exercituum. Reuerſus ſum ad ſyō
ſ in templo edificato.
et habitabo in medio hieruſalem.
ſ que ante
erat vrbs mendacij.
Et vocabitur hieruſalem ciuitas
veritatis. ⁊ mons domi exercituū
ſ in quo immolant victime et ceremoniarum
mons ſanctificatus. Hec dicit do
ordo ſeruat
minus exercituum. Adhuc habi-
tabūt ſenes et anus in plateis hie
ruſalem. et viri baculus in manu
eius pre multitudine dierum. Et
ſ in
platee ciuitatis complebuntur in
pace vrbium ſolet fieri vt laſciua etas luſibus
et choriſ gaudia concelebret.
ſ geſtu corporis mē
fantibus et puellis ludentibus in
tis leticiam indicantes
plateis eius. Hec dicit dominus
ſ ab his qui vident vrbem peni
tus deſtructam ſ et quaſi i
exercituum Si videbitur difficile
poſſibile eſt quod ſpondeo ſ puſillanimis
in oculiſ reliquiarum populi hui⁹
ſ quando edificata eſt hieruſalem. ſ Cui ore
in diebus illis. nunquid in ocu-
meo ꝓmitto cui nichil impoſſibile eſt
lis meiſ difficile erit dicit domin⁹
exercituum? Hec dicit dominus
exercituum. Ecce ego ſaluabo po-
ſ multi venient ab oriente
pulum meum de terra orientis. et

⁊ ille ſuſcipieſ in coniu
gio dicit. Zelat⁹ ſum.

C Zelatus ſum
Quāto priuſ indigna
tus ſuȝ. q̄ a multiſ ama
toribuſ deturpata ma
culauerit thorū meum
tāto ampli⁹ nunc zelo
eā q̄ egit penitentiā. ⁊
edificauit tēplū i q̄ ha
bitabo in medio eius.

C Reuerſus ſuȝ
Per ſyō ⁊ hierl'ȝ acci
piunt' aīe fideliuȝ ſpe
culātes deū ⁊ vidētes
pacē. q̄bꝰ peccātibꝰ ira
ſcit' de⁹. tradēſ eaſ cap
tiuitati ut deū ꝑ mala
ſētiāt. que ꝑ ꝓſpera ⁊
bona nō ſēnerāt. ⁊ cū
ipſi penitentiā egerit.
dn̄s ad eos reuertet'.
⁊ in quibꝰ priuſ regna
bant mēdacia. viuoꝝ
habitabit chriſtus ve
ritas. et vocabuntur
mons dom' domi

C Adhuc habita.
Tāta erit ꝓſpitas om
niū rerū vt nullo hoſte
remanēte vſq̄ȝ ſex⁹ vſ
q̄ȝ ad vltimā ꝑueniat
etatē ⁊ tremētes artus
baculo regēte ſuſtētēt

C Platee hierlm. i. ec
cleſię ſūt virtuteſ i q̄bꝰ
habitāt ſenes. n̄ etate
ſ̄ q̄rū cani ſūt ſenſ⁹. hi
būt ⁊ baculos i mani
bus. i. correptōȝ dicen
tes diſcipliſ ſuis. q̄d
vultiſ In virga veniā
ad voſ. an i ſpū lenita
tis. Et cū ſenibus ha
bitabūt anus. de q̄bꝰ
paul⁹. honora viduaſ
q̄ vere viduę ſūt. Im
plebit' etiā ciuitas pue
riſ ⁊ puellis ludentibꝰ
quos pſalmiſta ad ca
nendū domino horta
tur dicens. Iuuenes ⁊
virgines ſenes cum iu
nioribus laudēt nomē
domini.

C Si videbitur.
Cuȝ tempore ꝑſecutō
nis conciliabula chri-
ſtianorum deſtruerentur.
inſulę exilijs fideli
um implerentur. diui
ni libri cremabantur.
quis tunc crederet ec-
cleſias conſtruendas.
ab ipſis q̄ eas deſtru
xerunt

C Ad adamantem. Adamaſ lapis fortiſſimus. qui omnia metalla cō
fringit. ⁊ a nullo confringit'. Vnde indomabiliſ dicit Ca. VIII.

C Et factuȝ ē. ver. Iſraeliticus populus in captiuitate cum aſſirijs et
chaldeis fornicatus eſt. ſ poſtq̄ȝ ab amatoribꝰ ſuis illuſus. ⁊ priſtino deco
re nudat⁹ ē. memor priſtine felicitatis dicit. Reuertar ad vir meū priorē

C Cum reliquijs populi qui de captiuitate venerant tantam felicitatem
ꝓphetaſſet videbatur incredibile. Contra q̄d ꝓpheta. Non ſunt mea que
reſpondeo. nec mea voce vtor. dei ſunt ꝓmiſſa q̄ replico

C Ecce ego ſaluabo. Quidam iudeorum dicunt hec eſſe cōpleta ſub
zorobabel et neemia edificato templo. et muris ciuitatis extructis. et ſtatu
iudaici populi reſtituto a machabeis. et diuerſis principibus. qui vſq̄ȝ

ad herodem referre iudeam· alij ad conſummatōem ſeculi referunt et ſub chriſto quem fruſtra ꝑſtolantur explenda cōmemorant

Poſſumus dicere ħ et parte eſſe completa tempe zorobabel quando reducto populo ſub figura futuri de⁹ h abitauit in hieruſalem. Unde appellatus eſt populus dei. ⁊ domin⁹ appellatus eſt deus eoꝝ. non in mendacio ⁊ iniquitate. ſꝫ in veritate ⁊ iuſticia· ⁊ in eccleſia ſub chriſto maxime implentur. quando multi de oriente et occidente veniunt et accumbunt cum abraam ⁊ y. ⁊ i· in regno celoꝝ. ⁊ diſcedēte vmbra veteris legis. veritas euāgelij et iuſticia chriſti declarat

Confortētur m·
Cum aggeus ⁊ zacharias iam exhortati fuiſſent populuꝫ ad edificandum. nunc iā ſcḋm āmonitōeꝫ eoꝝ extructo tēplo hortāt nūc iterū ⁊ duces et populum. vt experti veritatem in his que prius audierant. nunc etiaꝫ accommodent fidem hiſ que modo ꝓmittūtur. nec timeant imperium medoꝝ. nec inſidias nationum per circuituꝫ impedire volentium. ſꝫ confortent per os ꝓphetarum ex die quo iacta ſunt fūdamenta templi· uſqꝫ ad diem quo ſupedificatum eſt templuꝫ et audiant q̄ ſequuntur

Dicit eccleſie. Confortentur manus vre ꝑ bona opera in q̄b⁹ fundatur domus dei quando iaciuntur fūdamēta fidei. ⁊ extruitur templum quādo multitudo fideliuꝫ roboratur. ⁊ ita viuit vt templum dei eſſe mereatur· ſed ante hāc edificatōnem quidquid boni operiſ habere uidebantur. vel homineſ .i. rationales. vł iumēta ·i. ſimplices· ide nullam mercedem apud deuꝫ conſeq̄bant· ſed erant in eis bella et diſcordie et tribulatio. frater fratrem ſupplantabat ⁊ inimici hominis domeſtici eius· q̄a carebant pace quam chriſtus vadens ad patrem reliquit apoſtoł. Quidquid boni opis facit. vel iudeus vel hereticus· vel gentilis abſqꝫ fide chriſti: ſine mercede agit. ſꝫ recepta fide chriſti qui pro peccatiſ captiui tenebantur in mundo· ⁊ babilonio igne vrebantur: iam habent fructuꝫ vinee que dicit. Ego ſum vitis vera. His dat terra fructum· vt qui in lacrimis ſeminauerunt in gaudio metant· ⁊ celi qui enarrant gloriaꝫ dei dabunt rorem diuini eloquij. ⁊ hec omnia ·i. pacem ⁊ abundantiā terre: habebūt reliquie ꝑpli. quas reliq̇ nobis dn̄s ſabaoth.

Et erit ſicut eratis· Promittit que futura erant poſt edificatōem templi· vt ſicut prius inter gētes erant in maledictōe ⁊ ſibulo. ſic ſaluate ⁊ reuerſe in iudeā· erunt in benedictōne

Tempe ꝑſecutionis· chriſtiani gentib⁹ ꝑ circuitū ſunt in maledictū ⁊ i exemplum· q̄ offenderunt in deū ſuuꝫ. ſꝫ poſtea reddita pace ſunt in benedictōne. quia de⁹ miſeret hieruſalem. i. viſioni pacis. ⁊ iude. i. fidē dn̄i cōfitētibus. Singuli etiam credentiū qui ꝓpter vitia tradunt ſathane· cum egerint penitētiā reuertent in priſtinuꝫ ſtatum. ⁊ videbūt pacem dei ⁊ confeſſionis ſue glām poſſidebūt.

Sicut cogi. vt
Iratuſ. xij. tribub⁹ tradidit captiuitati. ꝓuerſus ad miſericordiam relicto iſrael ī captiuitate benefacit hieruſalem et domui iuda

Cogitaui vt bn̄ faciam· ut igit ꝑmaneat mea ſentētia. ⁊ nō fiat irrita pollicitatō. facite ħ q̄ ꝓcipio

Veritatē ⁊ iu.
In iudicio prima ē veritas ⁊ iuſticia· deinde ſequit miſericordia. ſꝫ enim eſt iudiciū pacis vt iudex ꝓpoſituꝫ habeat pacificare diſcordes

In preceptis q̄ ad vitam ꝑtinent et ſunt ꝑſpicua. non debem⁹ querere allegoriaꝫ. ne iuxta comicum queramus nodū in ſcirpo.

Et factum eſt verbum domini.
Ad id q̄d ſuꝑ ſaraſar ⁊ rogomelech per legatos queſierant vtrum in menſe. v. ⁊ vij· deberent ieiunare et plāgere. an p⁹ edificatōꝫ templi finire ieiuniuꝫ luctūqꝫ depone. mıſſiſ in medio poſitis que facere et ſperare deberent· tandem ex perſona domini reſpondet ꝓpheta. Ieiuniū quarti mēſis iudei arbitrātur ·i. iulij. eſſe die ſeptimo. et decima eiuſdeꝫ menſis quando moyſes de monte deſcēdēs tabulas legis fregit. ⁊ iuxta hieremiaꝫ muri ciuitatis tūc primū ſūt rupti. In quinto ·i. auguſto ꝓpter exploratores terre ſancte orta eſt ſeditio in populo. et iuſſi ſunt montē non aſcēdere. ſed ꝑ ·xl· annos lōgis a terra ſancta circuire diſpendijs. vt exceptis duob⁹ ioſue et caleph omnes in deſerto morerent. In hoc etiā menſe pri⁹ nabuch. et poſtea tyrus templum hieroſolimis deſtruxit. et vrbem bethel cepit· ad quam confugerant multa milia iudeoꝝ. Aratum etiā templū in ignominiam oppreſſe gentis a tito annio ruſo. In ſeptimo ·i· octob̄· occiſus eſt godolias et trib⁹ iude. et hieruſalem reliquie diſſipate. Decimo ·i· ianuario ezechiel in captiuitate poſitus· et populus captiuoꝝ. audiuit templuꝫ eſſe ſubuerſum quinto menſe. He ſunt cauſe luctus et ieiunioꝝ que hactenus

et o. et r· cum a· et y. et i. in regno celoꝝ
ſ venict ex ſyon qui eripiat et auertat iniquitatem a iacob·
de terra occaſus ſolis. et adducaꝫ
ſ eccleſie
eos· et habitabunt in medio hieru
ſ obedientes·
ſalem. et erunt michi in populum
ſ erit vnus grex et vnus paſtor·
ſ pectorem·
et ego ero eis in deum in veritate
et in iuſticia· Hec dicit dominus
ſ ad cetera
exercituum. Confortentur manuſ
ſ quarto anno darij quarto die menſis qui dicitur caſleu·
veſtre qui auditis in diebus his
ſ de ꝓmiſſione futuroꝝ ſ qui ceperūt loqui
ſermones iſtos ꝑ os prophetaruꝫ
a die quo fundari cepit domus d· ſ qui ꝓphetauerunt vt ꝫ c.
in die in qua fundata eſt domus
domini exercituum vt templū edi
ſ audire debetis quia
ſ certe· ſ Anteqꝫ edificaretur domus dei omnis labor veſter irrit⁹ et tā homines qꝫ iumenta in diuerſis operib⁹ caſſis
ficaretur. Et ſiquidem ante dies
illos merceſ hominū non erat. nec
conatibus fruſtrabant· foris aduerſarij domi ſeditio· frater fratri inſidiabat· ꝑ hec oīa par rū
merces iumentoꝝ erat. neqꝫ in
pedatur
troeunti ⁊ exeunti erat par pre tri
ſ omnes inter ſe hoſtili odio diſſidebant
bulatione. ⁊ dimiſi omnes homi
nes vnumquemqꝫ contra proxi
ſ quia iam domus domini fundamenta ſunt iacta et templum edificatum
mum ſuum. Nunc autem non iu
ſ reuerſis de captiuitate babilonis.
xta dies priores ego faciam reli
quijs populi huius dicit domin⁹
ſ tpe
exercituum. ſed ſemen pacis erit.
ſ que prius ſterilis.
ſ ariditatem et famem priſtini temporis futura abundantia cōpenſabit
ſ ſalutem humani generis. ſ q̄ prius auferebat
Uinea dabit fructum ſuum. ⁊ ter
ra dabit germen ſuum· Et celi da
ſ contra priorem ariditatē
ſ irrigatione pluuiarum et rore nocturno omnia pullulabunt ſ ꝑ edificatōe
bunt rorem ſuum. ⁊ poſſidere faci
ſ que
am reliquias populi huius vni
uiri.
uerſa hec. Et erit: ſicut eratis ma
ſ o due
ledictio in gentibus domus iuda
trib⁹ ſ ·x tribus.
⁊ domus iſrael. ſic ſaluabo vos et
ſ aduerſarios rebellātes
eritis benedictio. Nolite timere.
ſ ꝓmiſſione dei ſ vt impleant opera que ceperūt
Confortentur manus veſtre· quia
ſ qui poteſt implere que ꝓmittit.
hec dicit dominus exercituꝫ· Si
ſ captiuitati tradere
cut cogitaui vt affligerem vos. cū
ad iracundiam me prouocaſſent
ſ vt uel
patres veſtri dicit dominus· ⁊ nō
ſic vos eruderem ſ in preſenti tpe
ſum miſertus. ſic conuerſus cogi
taui in diebus iſtis vt benefaciaꝫ
hieruſalem et domui iuda Nolite
timere. Hec ſunt ergo verba que
facietis. Loquimini veritatē vnuſ
ſ primus omnis homo·
quiſqꝫ cum proximo ſuo. Verita
tem ⁊ iudicium pacis iudicate in
ſ vbi ſedebant ad iudicandum.
ſ qui ſanct⁹ eſt nec affligit amicum nec contra eum malignitatem machi
portis veſtris. et vnuſquiſqꝫ ma
lum contra amicum ſuum ne cogi
natur in corde
tetis in cordibus veſtris. et iura
mentū mendax ne diligatis. Om
nia enim hec ſunt que odi dicit do
minus. Et factum eſt verbum dn̄i
exercituum ad me dicens. Hec di
cit dominus exercituum. Ieiuni
um quarti· et ieiunium quinti ⁊ ie
iunium ſeptimi. ⁊ ieiuniuꝫ decimi
ſ vertet.
erit domui iude in gaudium et i le
ticiaꝫ. ⁊ in ſolemnitateſ preclaras

habuerunt. ſed deus pollicetur hos dies vertendos in gaudiū. et ſolennitates ſi pacē et veritatem dilexerint

Jeiunium quarti et quinti. ſeptimi et decimi vertet in ſolennitates. intātum vt ciuitates iudeę quę prius deſertę frequenti habitatōe celebrentur et vna ciuitas pgat ad alteram et ſe mutuo cohortentur dicētes. Per. lxx. annos hieruſalem eſt oppreſſa luctu et amaritudine. ſed nunc pace reddita pgamus hieruſalem et iuxta pceptū legis victimas immolemus. Et reſpondet alia ciuitas Vadam etiam ego. et tunc populi multi cōiuncti. et gentes innumerabiles et fortes adorabunt dnm.

Miſtice tunc ieiunamus quādo aufertur a nobis ſpōſus nec meremur eius preſentiam. ſed cum reuerſus cogitat benefacere triſticia vertitur in gaudium. et fames priſtina ſermonis dei. pſentia doctrinę eius et cęleſtis panis ſaturitate penſabatur.

Vſq3 quo veni. Nos ſcdm litteram de hieruſalem et zorobabel. dicimus. ad chriſtum et eccleſiam refertur ad quam de toto orbe populi concurrūt. vt offerant in templo ſacrificia deo. et tempe perſecutōnis magiſtri eccleſię pmittunt credentibus q rurſum edificandę ſint eccleſię. et pax reddenda et facies domini deprecanda

In dieb⁹ illis id eſt in aduentu chriſti decem viri quos requirit dominus in ſodomis apprehēdent chriſtum in carne cupientes eius herere veſtigijs quia deus eſt cum eo. Vel quicunq3 de linguis et natōnibꝫ crediderint apprehendēt apoſtolos qui de iudeis ſunt et dicent. ibimus vobiſcum qa audiuimus per pphetas q chriſtus dei fili⁹ vobiſcum eſt. Nos in yſaia legitur. Septem mulieres apprehendēt virum vnum. i. eccleſię chriſtum. in zacharia p decem viros idem ſignificatur. Per. vij. intelligitur eccleſia ſeptiformi gratia plena. p. x. eccleſia eadem. qa quinq3 ſenſus carnis et ſpiritus mundat. vt cum lampadibus bonorum operū chriſto occurrat. Jota etiā littera ex qua nomen ſaluatoris exordium ſumit. non ſolū apud grecos ſed etiā apud hebreos denariū numerū ſignificat. Qui ergo chriſtiano nomine cenſentur et chriſto adherent p denariū numerū ſignantur.

Quidam ex iudeis ſub zorobabel dicūt eſſe completa. Alij ſub chriſto ſuo implenda quē venturū expectant.

Decem homines. id eſt eccleſię quę comparantur virginibus. quia quinariū numerū duplicant. et ſunt ſanctę corpe et ſpiritu. qui etiam in preſenti bene regit ſenſus corporis. duplicato numero accipiet in futuro decem ciuitates

ſ hoc tantum querit deus

Veritatem tantū et pacem diligite

Hec dicit dominus exercituum.

ſ vndiq3.

Vſq3 quo veniant populi et habi-

ſ eccleſijs prius deſolatis.

tent in ciuitatibus multis. et va-

dant habitatores vnuſquiſq3 ad

ſ qui audit dicat veni

alterum dicens. Eamus et depre-

ſ filium qui imago patris. qui videt me videt et pa.   ſ bn̄ opādo

cemur faciem domini. et queram⁹

dominum exercituum. Vadā etiā

ſ prece. fide. ope.   ſ vt

ego. Et venient populi multi et gē

martires   ſ immolando.

tes robuſtę ad querendum domi

ſ non eſt locus veri

num exercituum in hieruſalem. et

ſacrificij extra eccleſiam.

deprecandam faciem domini Hec

ſ hec p

dicit dominus exercituum. In die

dicta fient.

bus illis in quibus apprehendēt

decem homines ex omnibus lin-

guis gentium. et apprehendēt ſim

ſ ieſu qui de iuda. et apoſtolorum qui de iudeis   ſ ad patriam celeſtem de virtute in virtutem

briam viri iudęi dicētes. Jbimus

ſ a pphetis.

vobiſcum. Audiuimus enim quo

ſ ego vobiſcum ſum vſq3 ad conſummatōem ſeculi

niam deus vobiſcum eſt.

Ca. IX.

ONus verbi

ſ eſt.

domini in terra ad

ſ in terra   ſ ſcz

rach. et damaſci requiei ei⁹ Quia

dominus eſt oculus hominis et

Ca. IX

Onus. lxx. aſſumptō. Oīs hęc viſio ſiue pondus et onus verbi dei ptinet ad vocatōnem gentium et extructōnem eccleſię et eſt ordo verborū. hoc onus verbi domini eſt in terra adrach. ad. acutū. rach. molle. Notat ergo verbum domini auſterum non credentibus. molle et demens iuſtis de iudęa aſſumptis. Quidam adrach. ad iudęos excecatos. damaſcū ad gētes aſſumptas referunt. Sup adrach ergo onus eſt auſteritatis. in damaſco demens requies domini. Quia quę ante conuerſionem bibens ſanguinem interpretatur iam conuerſa ad penitentiam requies domini dicitur. Jdeo autem de vtroq3 populo cōſtruetur templū. quia domini eſt. quicunq3 de gentibus vel de iudeis reſpicit deū et credit in eum.

Quia dn̄s eſt ocul⁹ ho. Lxx. Qr dominus reſpicit homines et omnes tribus iſrael. qui dominus et fidem gentium et perfidiam iudęorum abſq3 pſonarum acceptione reſpicit illi ſentētię pōdus imponens incredentiū fide quieſcens

Emath quoq3 Emath ipſa eſt eadē quę anthiochia. ciuitas ſyrię.

Vt impleatur hoc Adorabunt eum filię tyri in muneribus. Et mulier chananea a finibus tyri et ſydonis egreſſa eſt occurrēs domino.

Judęi dicunt oēs populos hic nominatos magno regi ſuo chriſto quem expectāt ſeruituros. ita vt null⁹ audeat eleuare manū contra. omnibꝫ in circuitu pacatis.

Aſſumpſerunt q. ſi. ſa. va. Jn rānis vt ſophiſmatibus et dialeticis argumentatōnibus reſiſterēt verbis veri pacifici chriſti et argentum. i. nitorem eloquentię. et aurum. i. ſenſuum calliditatē quę comparatur paluſtri. et luto conculcato. congregauit vt regnū ydolatrię quod munierat firmiter poſſideret. ſed nichil contra veritatem poſſunt. quia ecce dominus poſſidebat eam. euertens omnem altitudinem erigentem ſe contra ſcientiam dei. et in amariſſimo mari huius ſeculi percutiet. vt nichil priſtinę ſapientię et timoris in ea remaneat. ſed excoquetur et mundabitur igne quem dominus venit mittere in terram.

Videbit aſcalon. Aſcalō quę prius erat ignis ignobilis et vſq3 ad menſuram et pondus peccatorū excreuerat. et gaza quę fortis et indomabilis. imperium ſibi omniū pmittebat. et accaron quę ſterilis et abſq3 lege videbunt pcuſſas emath et alias ciuitates pdictas. et dolebūt et terrebūt agentes penitentiam. quia ſpes eorum deſtruetur. et non erit rex in gaza. et aſcalon habitatores non habebit. et ſedebit ſeparator. i. dominus qui ſepat

ſ indignatio.

omnium tribuum iſrael. Emath

ſ damaſci vel terre adrach vt credant in domino ſaluatore

ſ erit   ſ anguſtia.

quoq3 in terminis eius. et tyrus

ſ venatio ſ qz anteq3 crederent.

et ſydon. Aſſumpſerunt quippe ſi

ſ mundanam

bi ſapientiam valde. Et ędificauit

ſ alias coaceruauit.

tyrus munitōnem ſuam. et coacer

uauerunt argentum quaſi humū.

et aurum quaſi lutum platęarum.

Ecce dominus poſſidebit eam. et

pcutiet in mari fortitudinem eius.

et hec igni deuorabitur. Videbit

ſ ignis ignobilis vel ponderata.   ſ fortis vel imperiū.

aſcalon et timebit. et gaza et dole

ſ ſterilis vel eradicata

bit nimis. et accaron. quoniam cō-

ſ alias Et pibit rex de gaza et aſcalon non habitabitur.

fuſa eſt ſpes eius. Et pibit rex eius

et aſcalon non habitabitur. Et ſe

ſ azotum ignis generans. vel ignis patrui vel ignis mamille.

debit ſepator in azoto. et diſperdā

ſuperbiam phyliſtinorum. Et auferam ſanguinem eius de ore ei⁹.

et abominationes eius de medio

dentium eius Et relinquetur etiā

ipſe deo noſtro. et erit quaſi dux i

ſ conculcata.

iuda. et accaron quaſi iebuſeus.

Et circumdabo domum meam ex

his qui militant michi euntes et

reuertentes. et non tranſibit ſuper

eos vltra exactor. quia nunc vidi

grana a paleis in azoto vbi ignis quem dominus mittit in terram gene-
rat baptizatos in ſpirituſancto· vbi eſt etiam fratruelis et patruus. quem
in cantico ſponſa deſiderat. Ubi eſt etiaȝ ignis memille. Unde apoſtol⁹.
Lac vobis potū dedi non eſcā· His expletis diſperdam ſ.p· Phyliſtiim
cadentes poculo· q̄ inebriati erant calice babiloniſ· ſ in aduentu chriſti de
poſita ſupbia· humilem ieſum ſequent̄. de quoꝝ ore auferet̄ ſanguis id eſt
verba blaſphemię· ⁊ abominatōes· i· cultura ydoloꝝ ⁊ eſus ydoloticoꝝ
de medio dentium. ⁊ his ablatis ipſe populus phyliſtiim relinquet̄ dño
ut repudiatis iudeis.
ipſe ſit dux in iuda. i·
in pplo confitēte. ⁊ ac-
caron quondā ſterilis
⁊ eradicata erit ſicie-
buſeus· i. hieruſalem.
Eadem ciuitas trib⁹
nominibus dicit̄. Et
circūdabo inquit do
mum meam. i. eccleſiaȝ
muniā p hos qui mili
tant michi varijs mi-
niſterijs· ⁊ ad meū im-
periuȝ huc illucq̄ diſ
currunt. vel muniam
auxilio angeloꝝ· Et ñ
tranſibit ſ· e. exactor. i.
qui foras ſeducāt. ⁊ vi
ctos trahit in captiui
tatem. Quia nūc v· i.
o· m· i. pphetaſ et ſā
ctos vidi gentium ad
uocatōem· ⁊ eccle ſecu
ritatem.

Exulta ſatis fi. Hoc impletuȝ eſt qñ
exierunt chriſto obui-
am cum ramis palma
rum clamando· bñdi
ctus qui venit in noīe
dñi o. i. e·

Syon et hieruſalē
eadem ciuitaſ. qꝛ ſyon
arx eſt in hieruſalem.

Et diſpergam. Iuxta litterā pmittit
deus pater q̄ nō erūt
ꝑlia. omnibus in chri
ſti natiuitate pacatis

Effraī fructificatio
et ſignat multitudinē
hereticoꝝ. de quibus
dicit̄. filij effrem i. t. ⁊
m. a. ſ. i. d. b. De his
etiam dicit̄. hi in curri
bus ⁊ i equis n· a· i· n·
d. in· Sȝ equus corū
fallax ideo diſpgitur de hieruſalē ⁊ vocatur ad penitentiā p dicētes· No
lite fieri ſicut equus ⁊ mulus.

ſ Quia p meam opatōneȝ
in oculis meis. Exulta ſatis filia
mala iſta ſunt in te ceſſatura exulta ſ omniū
ſyon. iubila filia hieruſalem. Ecce
pphetarum vaticinijs repmiſſus. ſ ieſus.
ſ domin⁹ iuſt⁹ et iuſtici
rex tuus veniet tibi iuſtus ⁊ ſalua
as di· c. u. u· c· ſ cum diues eſſet
tor. ipſe pauper ⁊ aſcendens ſup
ſ populum circumciſionis iugo legis preſſum
ſ populuȝ gentiū nulla lege guberna
tum ſed in pcipicia ydolatrie diſum · ſȝ modo
aſinam. ⁊ ſuper pullum filiū aſinę
ſeſſione dñi rectos greſſus facientem·
Et diſpergam quadrigaȝ ex effrai
ſ vt nō mit
tantur ignita iacula ad percutienda corda vo
et equum de hieruſalem. ⁊ diſſi-
luptuoſorum. ſ filius ſ pa
pabitur arcus belli. Et loquet̄ pa-
cem do vobis p. r. v·
cem gentibus· ⁊ poteſtaſ ei⁹ a ma
ſ alias fluminibus·
ri vſq̄ ad mare· et a flumine vſq̄
ſ o chriſte fili
ad fines terrę. Tu vero in ſanguie
ſ paſſionis tue eos qui tenebant̄ vincti in car
ceribus inferni in quo non eſt vlla refrigerans
mia quā diues querebat liberaſti tua mia.
teſtamenti tui emiſiſti vinctos tu
ſ huius mundi.
os de lacu in quo non eſt aqua.
ſ ergo ſ rurſus dirigit̄ ſermo ad eoſ qui vincti
erant et chriſti miſericordia liberādi ſ qui nūc
tenemini terribili inferno. qui in aduentu chri
ſti ſperatis ſolutionem peccatorū. conuertimi
Conuertimini ad munitōȝ vincti
ad munitōnem. i. habitationem padiſi· vt pro
breui tribulatōe eterna recipiatis pmia.
ſpei. Hodie quoq̄ annuncians
ſ alias. Quoniam
duplicia reddam tibi· Quoniā ex-
tetendi michi iudam quaſi arcum. impleui ter
ram effraim·
tendam michi iudam. quaſi arcuȝ

Hoc nō eſt extenuandū p allegoriā ſ credendā eſt vere eſſe completuȝ
iuxta illud. Poſtula a me ⁊ dabo tibi gen· h· t. ⁊ p· t· t. t.

Tu vero· Poſtq̄ pater nūciauit ſyon et hieruſalem de aduētu chri
ſti q̄ mitis et potens eſſet aduenturus. facit apoſtrophā ad ipſū chriſtum
de quo eſt vaticiniū

Iudei ita dicūt. O chriſte queȝ expectam⁹ venturū qui regnaturus es ī
omni terra in ſanguine t· t. hoſtiariū· ſ. q̄ ex p̄cepto legis p̄cipiebant̄ offerri
in q̄ lege teſtabaris bona dāda filijs tuis. emiſiſti iſrael pplm tuuȝ de lacu
captiuitatis chaldeoꝝ in q̄bus nulla miſericordia. Propterea o iſraelite
q̄ vincti eratis ⁊ ſperabatis in dño. reuertimī ad munitiſſimā hieruſalem.
quoniā hodie habetis dñm pollicētem vobis· q̄ p breui iniuria captiui
tatis. oīa duplicia recipiatis. Quoniā extendā m̄i iudā. ſ ad machabeoꝝ
tpa referūt· q̄ vicerūt macedones· ⁊ templū ſordidatū ydolatria. poſt tres
annos ⁊ dimidium mundauerūt. Quaſi arcū impleui effraim· eos ſ ſigni

ficari putant q̄ de. x. tribub⁹ q̄ dicūt̄ iſrl̄ venerūt ſub ezechia q̄bus etiaȝ io
ſias regnaſſe memorat̄

In reſurrectōe chriſti iuſti q̄ p peccato adę vincti in inferno tenebantur
reſurrexerūt et apparuerūt in hieruſalē multis. In ſignū huius lacu ioſeph
a fratrib⁹ miſſus eſt in lacum vbi non erat aqua· daniel a chaldeis· hiere-
mias a iudeis. hananias quoq̄ tpe niuis et frigoris deſcēdit in lacū. vt ibi
leoneſ interficeret

Duplicia reddā· In terra ſua duplicia poſſidebūt. Et apls. Non
ſunt ↄdignę paſſioneſ
hui⁹ tpis ad fu· g· q· r.
in. n·

Quoniam extē. Per iudā ſaluator q̄
a patre mittitur in mū
duȝ q̄ eſt ſagittari⁹ et
arc⁹. Vñ ſagittę tuę a
cutę potētiſſimę. Ipſe
ē ⁊ ſagitta· Vñ. Po
ſuit ſagittā electā· ⁊ in
pharetra ſua abſcon-
dit me· i. verbū in car-
ne. Hac implet̄ effrai·
dū armatus fuit ad
bellū. ipſe cū gentibus
dñi ſagittis vulneret̄.
Et cui⁹ tbu pm⁹ iero-
boā pplm ſedit q̄ herę
ticos ſigt. ⁊ o ſyō. i· ec
cleſia. ſuſcitabo f· t. ad
vigiliā ſup ecclam per
q̄s cōtraria dogta et
gentiliū phyloſopho
rum aſſertio deſtruet̄
qꝛ ipſe dñs gladi⁹ for
tium eſt. q̄ vulnerati
inimici fiunt amici

Quoniaȝ extē
dam m. iu· Exten
ſo iuda i arcū. ⁊ gētib⁹
⁊ hereticis occiſis a filijſ
ſyō· apparet gl̄a dñi. ⁊
egrediet̄ vt f· i· e. ſ ful
gur ⁊ ſplendor ⁊ tuba
⁊ clāgor dicit̄ q̄ excitāt̄
ad audiēduȝ aures p
us ſurdę. ⁊ vadet i· t. a
tret ⁊ cōminat vt pe
nitētia miſereat̄. et po
ſtea ptegit q̄s pri⁹ ter
ruerat

Et dñs deus in tuba. Hec etiaȝ
referunt iudei ad tpa
machabeoꝝ q̄b⁹ vicē
tib⁹ anthiochum dñi
fuit pugna et victoria
cuius potētia ſicut ful
gur apparuit ⁊ victis hoſtib⁹ more turbinis diſperſis, ptexit iudeos.

implevi effraim. Et ſuſcitabo fili-
ſ philoſophos praui do
ſ catholicos qui eccle gmatis magiſtros
ſiam defendant.
os tuos ſyon ſup filios tuos gre-
ſ o fili·
cia. ⁊ ponam te quaſi gladiū fortiū
Et dominus deus ſuper eos vide
ſ incendens et lucens
bitur. et exibit vt fulgur iaculū ei⁹
Et dominus deus in tuba canet·
ſ non aquilonis.
et vadet in turbie auſtri· Domin⁹
ſ hebrei
exercituuȝ proteget eos. Et deuo
grecos ſ ſeruituti.
rabunt et ſubijcient lapidibus fū
ſ victores quaſi ebrii cum deſperatōne
de. Et bibentes inebriabunt̄ qu a
pugnabunt ſ ſic placebunt dño vt libatio ſup
altare· phialis enim ſuper altare liba fundunt̄
ſi vino. et replebuntur vt fiale. et
ſ non vt armatus
exercitus et inſtructus arte bellandi cōtra ma
cedones pugnabit. ſȝ veniet quaſi grex paru⁹
quaſi cornua altaris. Et ſaluabit
ad mortē et domino auxiliante ſupabit·
eos dominus deus eoruȝ in die il
ſ quilibet ſan
la vt gregem populi ſui. quia lapi
cti duri· ſȝ tñ cōculcati eleuabunt̄ de humilita
te ſua vt ſint glorioſi in terra illius
des ſancti eleuabuntur ſup terraȝ
ſ dei
eius. Quid enim bonum eius eſt
ſ· i. lex que ei
et quid pulcruȝ eius niſi frumētū
bat eruditoſ et delectat vt eius auto ⁊ tate verā
electorum. ⁊ vinum germinās vir
tur ad colendū vnum deuȝ
gines.

Et deuorabunt. Protectis filijs ſyon· et domino terrente aduerſa
rios· tanta erit ruina grecoꝝ. vt non tantū gladijs ſ iactibus lapidum ob
ruantur. et fiant preda hoſtiuȝ·

Filij ſyon. i. gratię ptecti a deo ſuo deuorabunt inimicos. et ſubijciēt l·
f. comminatōnibus ſcripturę rotatu ereis emiſſis de ſupbis humiles faciūt
et bibentes in· q. vino. amore eternorum obliuiſcentur terrena et ſeipſos.
Ebrietaſq̄ illa placebit deo. ſicut ſacrificium altaris. ſaluabitq̄ eos d. d·
e. i. d. i. vt. g· po. ſ. quia lapides· i· ſancti q̄uis graues onere carnis. ita alle-
uiabuntur. vt in alto poſſint poni in ędificio chriſti.

Frumentū electoꝝ· Frumentum ſaluator quia ipſe eſt panis qui
de cęlo deſcendit et confirmat cor electorum. qui bibitur ab his qui ſancti
ſunt corpe et ſpiritu qui introducti in cellā vinariā gaudentes ſequuntur
agnum quocūq̄ ierit·

Ideo machabei auxiliante deo eijciēt macedones de terra iſrael· vt mū
detur templum· et legis p̄cepta ſeruentur. et eruditō ſcripturarum rurſus

germinet virgines.i.pplm credentem in vnū deum.q̄ prius cultib⁹ ydola
trię conſtuprabatur. ¶ Ca. .X.

¶ Petite pluuiā. Promittitur magna felicitas q̄ tpe machabęorum videtur impleta quādo lex iſraelica creuit in maius.ꝫ domin⁹ cuncta pro ſpera cōceſſit. deſtructis ydolis ꝫ ſacerdotib⁹ eoꝝ falſificatis. Alij iudęi dicunt h̄ eſſe implenda tpe chriſti ſui

¶ Petite pluuiā. Extremo tempe iam mundo declinante ad finem quando iam debent impleri pmiſſa pphetarum. petite a deo patre pluuiam.i.chriſtū. cuius doctrina corda nutriuntur. et ipſe domin⁹ chriſt⁹ miſſus a patre faciet niues ad refrigerandū.ꝫ pluuiaꝫ id ē abundantiā euangelici ymbris ad irrigādā ſiccitatem terrę.p quē dabit ſingulis fidelib⁹ herbam boni operis in agro mundi.ꝫ tunc credentes in chriſtum tā de gentib⁹ q̄ȝ de iudęis intelligēt ſe fruſtra coluiſſe ſimulacra ꝫ diuinoꝝ l' ſōniātiuȝ fruſtra audiſſe mendacia ꝫ ideo a dyabolo ducti ſunt in captiuitatē et afflicti non habentes deū paſtorem.

¶ Petite pluuiā. Poteſt dici q̄ credentes in chriſtum: adhortatur deus vt petant pluuiam in conſūmatōe ſeculi quando plenitudo gratię danda eſt. quia tunc deſtruēda ſunt omnia ſimulacra. qđ de hereticꝭ etiā intelligitur ꝫ eorū dogmatibus. qui cū chriſti nomen habeant tamen non habent chriſtum paſtorem. ꝫ ideo affligentur dyabolica captiuitate.

¶ Super pa.ira. Quidam iudęi hęc ī aduentu chriſti implēda dicunt. alij tempe machabęorum dicūt īpleta h̄ mō. vicio ſacerdotum popul⁹ ille traditus fuerat in manus pſecutorum. ſed poſtea ſuſcitauit deus iudam machabęum.ꝫ alios. quos poſuit quaſi equuȝ glorię in prelio Ex ipſo iuda.i.ex ſtirpe illius fuerunt duces in populo qui erant angulus.q̄ regia poteſtate populū continebant.ꝫ erant paxillus.i.ſacerdotes fixi ī domini templo. et arcus prelij quia primi ad pliū pſiliebant. Ex ipſo e.o.e.ſ. nulla dignitas erit in exercitu quę non illius arbitrio diſponat. et ipſi fortes conculcabunt macedones in bello quaſi lutum viarū. et h̄ poterūt. quia dñs erit cum eis.

¶ Super paſtores irat⁹. Noſtri h̄ referunt ad tempora pſecutōis quia p vicia ſacerdotum ſepe traditur populus aduerſarijs. et tamen poſtea miſeretur deus domui iuda.i. ore ꝫ corde confitentibus deuȝ. q̄s facit equos qui deum ferant contra hoſtes in bellum.ꝫ angelos nuncios diuinę voluntatis. et paxillum columnā et firmamentum in domo dei. per quos etiam diſponet omnis eccleſiaſtica dignitas. et ipſi in martirio conculcant aduerſarios dicendo. Non timebo qđ faciat mihi homo.

¶ Et erūt quaſi f. Hęc quoq̄ iudęi vel ſub machabęis dicunt tranſacta. vel ſub chriſto implenda. cum iudas ita conculcauerit aduerſarios.

Ca. .X

Petite pluuiā a domino in tempe ſerotino. ꝫ dominus faciet niues
ſic.
et pluuiaȝ ymbris. et dabit eis ſin
here
gulis herbaȝ in agro. Quia ſimu
lacra qui attendunt
lacra locuta ſunt inutile. ꝫ diui
populo — alias
ni viderunt mendacium. ꝫ ſemi
ſomniatores. — vana p
natores fruſtra locuti ſunt. vane
mittebāt — a dyabo
lo in captiuitatem babilonis quaſi grex dya
conſolabuntur. Idcirco abducti
boli — ſicut oues in inferno poſiti ſunt
ſunt quaſi grex. affligentur quia
qui dicit. ego ſum paſtor bonus
nō eſt eis paſtor. Super paſtores
vel agnos
q̄ applau
debant peccatis paſtorum — vel ad — pcul
iratus eſt furor meus. ſup hyrcos
eos luxurioſos
puniam — poſtea vere
viſitabo. Quia viſitauit dominus exercituum gregem ſuum domuȝ iuda. et poſuit eos quaſi equum glorię ſuę in bello. Ex ipſo angul⁹ ex ipſo paxillus. ex ipſo arcus prelij. ex ipſo egredietur oīs exactor
alias cō
ſimul. Et erunt quaſi fortes cōcul
culcantes
catores lutum viarum in prelio. Et bellabunt quia dominus cum
eis. Et confundentur aſcenſores
chri
equorū. Et confortabo domuȝ iu
ſti qui de iuda — chriſti qui famem mūdi ſua ſaciauit pſentia. ſicut ioſeph famem egipti.
da. ꝫ domum ioſeph ſaluabo. Et
de captiuitate
conuertam eos quia miſerebor eo
vnum in fide.
hec omnia in pſecutōnibus poſſunt ac
rum. et erunt ſicut fuerunt quādo
cipi quaſi deſperatis omnibus ſeruos ſuos et
non proiecceram eos. Ego enī do
audit deus.
minus deus eorum exaudiaȝ eos
qui prius infirmi et debi
les ſicut fortes fructificabunt.
Et erunt quaſi fortes ephraim. et
cum biberint vinuȝ de torcul
lętabitur cor eorum quaſi a vino
imitatores eorum
Et filij eorum videbunt et lętabū
qui prebet omnia bona.
tur. et exultabit cor eoruȝ in dño
quaſi paſtor — de captiuitate
ad fidem. — diſperſos.
Sibilabo eis. et congregabo eos
ſanguine agni.
extento brachio. — ſic erit ſemen tuū ſicut
qui redemi eos. Et multiplicabo
ſtelle celi.
eos ſicut ante fuerāt multiplicati et ſeminabo eos in populis. Et de longe recordabuntur mei. et viuēt cuȝ filijs ſuis et reuertentur. Et reducam eos de terra ęgipti. et de aſ
alias congregabo
ſirijs reducam eos. Et ad terram galaad et libani adducam eos. et nō inuenietur eis loc⁹. Et trāſibit

tunc omnis equitatus grecię corruet.ꝫ domus iuda.i.tribuum duarum. et ioſeph.i.x. conuertentur de captiuitate in qua fuerant. et erūt ſicut ante captiuitatem p hoc q̄ exaudiam deprecantes. et ephraim qui nūc captiui tenentur. poſtea laxati ad tantam leticiam venient. vt eos vino madidos arbitreris.ꝫ filij eoruȝ cernentes triūphos patrū lętabunt' in dño per quem victoriā conſecuti ſunt

¶ Cum deus viſitat domum iuda.i.eccleſiam confitentem. ſubmergitur in mari rubro pompa dyaboli ꝫ ſuper hiabuinus ſcli. quę quattuor perturbatōnib⁹ q̄ quattuor rotis ad pcipitia trahuntur. niſi per bonum aurigā regātur. tunc dominus confortat domum iuda ꝫ d.i. vt qui regnante ieroboam diuiſi ſunt. imperante chriſto ſocientur in vnum gregem.

¶ Sibilabo eis. Habebunt ſignū congregatōis ſuę l' ſb macedonibus. vel in conſummatōe mundi meum ſibilum quo me pſentem oſtendā ad cōgregandum.

¶ Sibilabo eis. Allego. His qui captiui erant in peccatis ſignat dominus per clementiam vt congregētur ad eum ſicut ad redemptoreȝ dicēs Tollite iugum meum ſ.v. hos multiplicat nō carnali ſed ſpūali benedictione. hi ſeminant' in populis quibus dicit' Euntes docete omēs gentes. ꝫ p illos ſeminatos ppli longe poſiti p ydolatriam. recordabuntur domini. in cuius conſpectu adorabunt vniuerſę familię gentium. Et viuēt cum .ſ.ꝫ r. vt p⁹ mortui in infidelitate viuant fide. hi ſunt filij quibus paulus lac miniſtrabat in potū. Et reducam eos de.t.e.ꝫ d.a. de terra in qua imperabat rex pharao q̄ dicebat. mea ſunt flumina. et ego feci ea. et in qua terra dominabatur rex aſſirius.i. magnus ſenſus. ſcȝ ſupbus dyabol⁹. qui etiā arguens vel conuincēs interpretatur. hi tales ducūtur in terraȝ galaad.i. de carnalibus ad ſpiritualia. Galaad enim teſtimoniū tranſmigratōnis interpretatur. Et ad libanum.i. dealbationem vt de tenebris mundi educti dealbētur. Et tūc non inuenietur locus in illis. q̄ nō ſtringentur anguſtijs terrę. ſ; celi latitudine pfruentur.

¶ Et ſeminabo eos in populis. Vt diſperſio in populis non videatur eſſe diuiſio. ſed ſementis opatio. et filiorum ſegete multiplicata. viuent cum filijs ſuis et reuertentur non tantum de ęgipto. ſed etiam de aſſirijs ad iudęam et galaad et libanum. quę loca. x. tribus prius poſſederāt ꝫ tantus erit numerus reductorū. vt multitudinē terra non capiat.

¶ Et tranſibit in maris. Dicunt hebrei iudęos non ſolum in pſas et medos ſed etiam in boſphorum et ſeptentrionalem plagam ab aſſirijs et chaldęis eſſe tranſlatos. et inde eos ex parte dei clementia reductos vel reuocatos. Vnde ait. Tranſibit in maris f.i. anguſtias ppontidis. quę cōſtantinopolim et calcedonem diuidit. et percutiet dominus vadens ante

populū ſuū fluctus mariſ. ⁊ confundentur o. p. f. vt olim factum eſt ſiccato iordane. vel rubro mari. ⁊ ſic humiliatis inimicis gſabuntur in terra iſrael in nomine domini.

Alle. Precedente dño tranſim⁹ fretū huius ſeculi. In hoc mare ubi coartantur ſancti deſcenderunt apli. ⁊ primus domin⁹ deſcendit vt nos de amaris fluctib⁹ liberaret. ⁊ calcato freto confundent' o. p. f. vt in fluminib⁹ mundi pdicantes pedetranſeant. ⁊ humiliato dyabolo imperiū eius a ſanctis recedat. ⁊ liberati cōfortabuntur. et gloriabunt' in dño dicentes: Michi abſit gloriari niſi ĩ cruce d. n. i. c.

Ca. ·XI·

Aperi libane. Predicta captiuitate iſraelitici ppli p aſſirios et babilonios: ſuppoſuit etiam de reſtauratione templi. et ſequenti populi ſelicitate. nunc trāſit ad ea que p romanos facta ſunt ĩ templo ⁊ hieruſalem. ppter vindictā ſanguis chriſti. Per libanum itaqꝫ tēpluꝫ ſignificatur qđ aptuꝫ eſt: ut intret romanus exercituſ. Per nomia arboruꝫ que ſupponūtur ſignificantur principes ⁊ ſacerdotes illi⁹ populi

Vox vlulatus paſtoꝝ. Per aliaꝫ methaphoram quos magnificoſ uocauerat nunc paſtores. i. principes et doctores vocat. qſinuitat ad luctū qꝛ magnificentia eorū vaſtatur. i. templū de quo gloriabantur.

Vox rugitus. Sicut altitudinem tēpli intra ſitum iudee terre altitudini libani compauit. qꝛ libano ĩ terra pmiſſionis nihil eſt excelſius aut nemoroſius: ſic iordani qui maximus in iudea eſt iuxta quem morantur leones. fremitū iungit leonū ppter ardoreꝫ ſitis. vel ob deſerti viciniam. Vñ dr. Aſcēdit leo de iordane. id eſt. nabucħ. contra hieruſalem de ſedibus ſuis. tāqꝫ leo de cubili. Vox ergo leonū. i. fremitū romanorum. audit' ꝯtra hierlm.

Hec dicit dñs. Quia aptus eſt libanus et omnis ſupbia iordanis vaſtata. idcirco h̄ dicit dñs d. m. p. p. o. id ē. nūc iterim nutriant'. ⁊ creſcat qꝛ p⁹ea ab hoſtib⁹ occidendus eſt q̄ſi oues et pecora.

Quicunqꝫ doctores tam in veteri teſtamento q̄ꝫ in nouo negligen. ius agunt. ⁊ minimis ſcandalizant. ipſi pecora occiſionis nutriunt. nec cōpatiuntur ſup illos. ſ; vendunt ſibi creditos. et ex mortib⁹ aliarum diuitias conſequuntur. laudantes eos qui predam agunt. miſeris ⁊ iniquis benedicentes.

Nec mirum ſi hoſtes occidebant et vendebāt. cū ipſi eoꝝ paſtores nō

ſ minas pſecutoris
in maris freto. ⁊ percutiet in mari
ſ ſic.
fluctus: ⁊ confundentur oīa pro
ſ tunc.
funda fluminis. Et humiliabitur
ſ dyaboli.
ſupbia aſſur: ⁊ ſceptrum egipti re
ſ et ſic ſ fortitudo mea et l. m. d. ſ filio.
cedet. Confortabo eos in domi
ſ chriſtiano ſicut enoch ſ cuꝫ domino ſ de virtute in virtutem.
no: ⁊ in nomine eius ambulabūt
dicit dominus.

Ca. XI.

ſ vt intret romanus exercitus ſ tēplū a zoro babel inſtauratū
Aperi libane
ſ vel ignis cūcta vaſtabit vel hoſtilis imper⁹ duces et sacer
portas tuas: ⁊ comedet ignis ce
tes conſumet ſ ſacerdotes et principes mutua ſe deploratione lugeant.
dros tuas. Vlula abies quia ceci
ſ quod obſcure poſuerat manifeſtius exponit † ſ confuſionis et ignominie
dit cedrus: quoniam magnifici va
ſtati ſunt. Vlulate quercus † baſan
ſ quia templum quod inexpugnabili firmitate erat conſtructum a romanis eſt delectum
quoniā ſucciſus eſt ſaltus munit⁹
ſ auditur
Vox vlulatus paſtorū: quoniā va
ſ alias magnificentia ſ Quos prius arbores poſtea paſtores nūc leones vocat qui
ſtata eſt ſupbia eorum. Vox rugi
plorant deſtructo templo in quo nutriebantur quidā iuſti et potētes et bellatores quaſi leōces
tus leonum: quoniam vaſtata eſt
ſ aque decurrentis.
ſupbia iordanis. Hec dicit dñs
ſ o zacharia.
de⁹ me⁹. Paſce pecora occiſioniſ
ſ romani ſ iure victorie ſ immiſericorditer ſ p tāta crudelitate ſ quoſdam reſeruabant non ppē clementiam ſed ppter precium
q̄ qui poſſederant occidebāt ⁊ nō
dolebant: ⁊ venundabant ea di

pepercerunt eis. ⁊ p culpa eoꝝ grex ſepis traditus ē.

Ecce ego tradam. Poſt euerſionem templi que ideo accidit quia p. xlij. annos penitere noluerunt. traditi ſunt vnuſqſqꝫ in manu pximi ſui qꝛ mutua ſe nece trucidabāt.

Ecce ego tradam. Quādo hierlm obſidebat' a romaniſ tāta inter ipſos iudeos erāt bella. ⁊ diſcordie ciuiles. vt ĩ tres ptes ppls diuideret'. ſicut in hyſtorijs legit'

⁊ concident. i. deſtruent romani omnē terram. et vniuerſas vrbeſ iudeorum. ⁊ nō eruam eos de manu romanorū. ſed ſub eiſ eterna captiuitate deprimentur. et depaſcā pecus occiſionis. vt ſemper iudei nutriant' ad mortem. Quia domini eſt ſententia. o vos pauperes. i. iuſti de iſrael qui ſuſcepiſtis dei filium. audite que dicuntur. et ſequentis capituli ſacramenta cognoſcite

Et aſſumpſi michi. Quia ſuperius dixerat irreparabileꝫ vaſtitatem templi et hieruſaleꝫ. quia poterat hoc videri de ſolo iudaico populo dictū qui interfecit propheti̇s etiā ipſum dei filiū occidit dicens: Sanguis eius ſuper nos et ſuper filios noſtros. nunc creator vniuerſitatis exponit miſteria ſui orbis dicens ſe habuiſſe duas v. ⁊ in ill' vinctuꝫ populum paviſſe.

Et aſſumpſi mi. Creator vt paſtoris habituꝫ demōſtraret aſſūpſit virgas duas vel baculos. vnaꝫ vocauit decoreꝫ. i. oē humanū gen⁹. inſtaurato mūdo ſub noe anteqꝫ pctis ſorderet ſua bñdictione pterit. Et iō vocatō cūctaꝝ gentiū decora dr. qa nichil iuſti⁹ q̄ꝫ vt oim patrem oēs inuocēt eqūlit' ab eo geniti. et alteraꝫ vo. f. Cū eſſent termini gētiuꝫ iuxta numerū angloꝝ dei. Iacob fuit ppls dei. et funicul⁹ hereditatꝭ ei⁹. Et paui g. iſrl'. ⁊ cū iſraele totū hūanū gñs. Et ſuc. ꝛc. Tres paſto. Moyſ ⁊ aarō ⁊ maria. qꝛ maria in pmo meſe q̄ niſan dr mortua ē in deſto ſin. ⁊ in eodē loco. ⁊ in codeꝫ mē ſe ppt' aquā ꝯtradictōis moyſes ⁊ aarō ꝯdēnati ſūt. ne intrarēt ĩ t'raꝫ pmiſſionis. ſic factū ē vt de t'bu iuda pſēti morte ſuccederēt' duo ſententia future morti. ⁊ ꝯtracta ē aīa mea ĩ. e. ſup tres paſtores q̄s pꝑoſuerā gregi meo Siqdeꝫ ⁊ a. e. v. ĩ. m. qꝛ ñ glificauerīt me ad aquā ꝯtradictōis. Vl ppls variiſ modis ꝯtra me pugnauit. huc ⁊ illuc int' me ⁊ ydola fluctuās. Iō indignus dixi ad moyſē Nō paſcā v. ſ; q m. m. ⁊ q ſ. ſ. Corpa oim ruāt ĩ ſolitudine ⁊ dn̄i ĩ ſeditōꝫ q̄i beſtie mutuis lacerent' morſib⁹ nllꝰqꝫ trā pmiſſionis itret

Et tuli virgam. Aſſumpto iſraele qui funiculus eſt domini totius

ſ Hoc dicebant romani iudei decim
centes: Benedictus dominus: di
peccatis ſuis offenderunt ideo oppreſſim⁹ eos et pcio eorum diuites facti ſumus
uites facti ſumus. Et paſtores eo
ſ quia paſtores eorū non pcebant eiſ. et iō ego nō parcā habitatoribus iudee.
ruꝫ non parcebant eis: et ego non
parcam vltra ſuper habitātes ter
ram dicit dominus. Ecce ego tra
dam homines vnumquēqꝫ in ma
nu proximi ſui. et in manu regis
ſui. ⁊ concident terram. ⁊ nō eruā
de manu eorum: et depaſcam pec
occiſionis propter hoc o paupe
ſ ad regēduꝫ
res gregis. Et aſſumpſi mihi duaſ
ſ humanuꝫ genus.
virgas. vnam vocaui decorem: et
ſ ſcꝫ iudeos
alteram vocaui funiculum et paui
gregeꝫ. Et ſuccidi tres paſtores in
menſe vno: et contracta eſt anima
mea in eis Siquideꝫ et anima eo
rum variauit in me Et dixi: Non
paſcam vos. Quod moritur mo
riatur ⁊ quod ſucciditur ſuccidat':
⁊ reliqui deuorent vnuſquiſqꝫ car
nem proximi ſui. Et tuli virgā me
am que vocabatur decus. et abſci
ſ exponit quid g virgam decorā intellexerit ſcꝫ omnes nationes que a deo abiciuntur.
di eam. vt irritum facerem fedus
meum quod pcuſſi cum omnibus
populis: et in irritum deductum

orbis nationes a cultu dei ſeparate ydola coluerunt.

¶ Et appēderūt. Iudei malicioſi interpretantur: p triginta argenteos triginta mandata legis que facere iubebantur: et rurſum .xxvi. alia que pro hibebantur: et dicitur eis vt argentū mandatorū domini reddant deo ſuo plaſte et factori: qd quia facere noluerunt: proiecti ſunt.

¶ Proiice illos ad ſta. Statuariū: vel ſtatarius: pondus. Inde ſtatarius. i. pōderator.

¶ Ad ſtatuariū. Id eſt, ad fuſorem ſtatuarum: qd alij plaſten dicunt. i. fictorē: vel ſigulū: vbi oīm creator d precio indicet: qd de eorū yroice vocat, qſi dicat: Populus quē elegi in filios tam vili precio me vendendum e mendūqz indicauit. Et proieci illos. In domum domini fecit eos a proditore reddi ſacerdotibus et phariſeis qui ex eo emerūt agrum figuli. i. creatoris oīm: in quo ſepeliūtur peregrini et aduene legis: ſanguine xpi redempti.

¶ Vt diſſoluerem. Sicut prius iſrael et iudas ab inuicem fuerunt ſeparati: ſic poſt chriſtum apoſtoli et illi qui penitentiam egerunt: rurſum dicuntur iudas. i. dnm confitentes. Qui non permanſerunt i duricia cordis dicendo: Non habemus regem niſi ceſarē: vocātur iſrael: ephraim: ioſeph: ſic de codē populo credentes diuidit: quibus non facit irritum teſtamentū dei: ſz vſqz hodie manum porrigit: alios in infidelitate relinquit.

¶ Adhuc ſume. Qui prius ſumpſerat virgas: que ſuo vicio diuerſis temporibus proiecte ſunt: et tandē ſoluta germanitate: gētiles in bonam oliuam ſunt inſerti: rurſus precipit aſſumere vaſa ſtulti paſtoris. i. vaticinium antichriſti.

qn aſſumptus ē iſrahel.
eſt in die illa. Et cognouerunt ſic
populus iſrahel / mādata mea ad meum honorē
pauperes gregis qui cuſtodiunt
volūtas dei ē abijcere gentes negātes et in abraā aſſumere iſrael cōfitentem
mihi: quia verbū domini ē. Et dixi
ſi placet libero arbitrio
ad eos. Si bonum ē in oculis ve
qz vos paucos aſſumpſi et gētes abijci: ſeruate mea pcepta / ſi non vultis reddere mercedē nec meo noie cēſeri apte renuite faciteqz vultis
ſtris: afferte mercedē meā. Et ſi nō
qui dixerūt oīa q̄ pcepit deus faciemus: poſtea .xxx. argēteos dederūt iude proditori p meo ſanguine.
quieſcite. Et appenderū t mercedē
meam triginta argenteos. Et dixit
pr ad filiū vel deus ad pphetā / nō dicit de pone. ſed pijce vt iudicio fictoris merces domini ponderetur.
dominus ad me. Proijce illos ad
alij conflatorium
ſtatuarium. Decorum precium quo
ait dñs p pphetā
ſicut mihi fuerat imparatū
appreciatus ſum ab eis. Et tuli tri
precium argēteis in templo abiens laqueo ſe ſuſpendit
ginta argēteos: et proieci illos in do
crucifixo
mum domini ad ſtatuariū. Et preci
dño et precio eius dato i ſepulturā nō differt deus dare ſententiā cōtra hieruſalem q̄ erat prorie paſcuis et funiculus ſed nō proijcit.
populū peculiarē
di virgam meā ſecundam q̄ appel
nō eni veni pacē mittere in terrā ſz gladium.
labatur funiculus: vt diſſoluerem
federis et cōcordiā q̄ inter iudā et iſrael fuerat
germanitatē inter iudam et iſrahel
pphetam
Et dixit dominus ad me. Adhuc ſu
i. inſignia et habitū antixpi ut qualis venturus eſt nō ſolū voce ſed et habitu oſtendas
perā: baculū: fiſtulam: ſibilum.
me tibi vaſa paſtoris ſtulti. Quia
paſtor bonus egrotantia pecora viſitat: diſperſa pquirit: relicta affert: laſſa ſuſtentat: malus paſtor ecōtrario oīa puerſa agit.
ecce ego ſuſcitabo paſtorē in terra
qui derelicta nō viſitabit: diſpſum

¶ Et carnes pinguium cō. Si quid in charitatis et ſapiētie pinguedie vigebat: deuorabit: et vngulas arietum et ouium diſſoluet: et peruertet ne recto pede gradiantur.

¶ O paſtor et idolum. Tam ſceleratus es: vt non cultor ydolorum: ſed ydolum nomineris: dum vis ab hominibus adorari: qui derelinquis gregem a beſtijs deuorari: quē dñs toto tpe cuſtodierat.

¶ Iſte paſtor ideo conſurgit in iſrael: quia verus paſtor dixerat: iam nō paſcam vos: hic alio nomine abominatio deſolatōnis vocatur: ſeſſurus i templo dei tanqz ſit deus.

¶ Ideo gladius domini ſup brachium et oculum dextrum erit: vt robur eius et omnis iactantia fortitudinis eius ariditate ſiccetur: et ſciam quā ſibi falſo noie pmittebat: eternis tenebris obſcuret.

¶ Onus verbi dñi. Ab hoc loco vſqz ad illum locum vbi dicitur: framea ſuſcitare: triplex expoſitō fit. Quidam eni iudeorū putāt hec iā ex parte completa a zorobabel vſqz ad Cayū pompeiū: qui primus romanorū iudeam cepit: et templum ſicut dicit ioſephus: alij in fine mundi complēda quando inſtaurata erit hieruſalem. Chriſtiani vero quotidie hec in eccleſia cōpleri dicunt vſqz ad finē mundi. Quid autē cui aptādū ſit: et in expoſitōnis varietate prudens lector intelligat.

nō queret: et contritum nō ſanabit: et
id qd ſtat non enutriet: et carnes pi
guium commedet: et vngulas eorū
deſcripto paſtore ad ipſum ſermo pphetalis conuertit
diſſoluet. O paſtor et ydolum: dere
linquens gregē. Gladius ſup bra
quo ſe acutius omnibus pphetis iactabat cernere ſacramenta dei intātum vt dei filiū ſe vocaret.
chium eius: et ſup oculum dextrum
eius. Brachiū eius ariditate ſicca
bitur et oculus dexter eius tenebre
ſcens obſcurabit.

¶ C. XII.

in ſequentibus verbis oñdit quāto onere deus pſſurus ſit hieruſalem
ONus verbi do
mini ſuper iſrael. Et dixit dñs ex
ſicut pellem / alta mole ſolidauit
tendens celū et fundās terrā: et fin
i. animam
gens ſpūm hominis in eo. Ecce ego
ponam hieruſalē ſuperliminare cra
pule in omnibus populis in circuitu
captus ab hoſtibus et in illorū trāſiens ſocietatem coget obſidere ſuā metropolim hieruſalem
tu: ſed et iuda erit in obſidione con
pter ſupradicta
tra hieruſalem. Et erit in die illa po
hoc. ſ.
nam hieruſalē lapidem oneris cū
ctis populis. Omnes q̄ leuabunt
lapidem
nō ipune ferent / onere lapidis / qz congregabunt cōtra hieruſalem
eū concisione lacerabuntur: et colligentur
aduerſus eam omnia regna terre.
In die illa dicit dominus percutiam

¶ Ecce ego p. i. ſu. c. Vt quicunqz limen eius inhabitando attigerit: inebrietur: et crapula preſſus corruat. Vel ipſum ſuperliminare corruet: et opprimet eū a quo cōtingetur.

¶ Allegorice. Perſecutores qui contra domum dei dimicant inebriantur eo calice quem hieremias vniuerſis gentibus propinat: vt bibant et inebrientur et cadant: et vomant: et inſaniant. Tempore enim perſecutōnis multi chriſtiani pugnare contra eccleſiam compulſi ſunt: et leuāt qs lapidē et manibus ſuis ſuſtentant pro ira dei q̄ corripit peccatores. Sz ipſe qui eleuat nō erit impunitus: dei gladio contra ſe dimicante.

¶ Lapidē oneris. Mos erat in iudea in aliquo celebri loco poni lapides rotundos grauiſſimi ponderis: quos iuuenes pro varietate virium probādarum: alij vſqz ad genua: alij vſqz ad vmbilicum: ve etiam ſuper ceruicē extollebāt: nec prius ad agonem deſcendebant qz ex eleuatione ponderis ſciretur quis cui comparari deberet. Eſt ergo ſenſus. Ponam hieruſalem gentibus: quaſi grauem lapidem ſublevamentū: et leuabūt eam: et pro virium varietate vaſtabūt. Sz grauis lapis dū leuabitur i leuantium corporibus ſcaſſiōes vl raſuram relinquet.

¶ In die illa. Id eſt: quando obſeſſa erit hieruſalem: ita vt iudas quoqz obſidere eam cogatur: percutiet dominus et carnaliter et ſpūaliter equos aduerſariorum: ita vt qui viderint percuſſos ſtupeant: et aſcenſores eorum preſſi magnitudine periculi vertantur in amentiam: et ſuper domū iuda q̄ cogebantur pugnare contra ſuam metropolim: aperiet o. ſ. quia miſertus eorum: ſuo dignos facit aſpectu: ſed equos populorum percutiet eterna captiuitate.

¶ Allegorice. Ecce lacerato lapidis quam in aduerſarios qui hieruſalem vexare conati ſunt: dominus comminatur qz et equos malos qui proni ſunt ad currendum in malū: et aſcenſores. i. demones: vel falſos magiſtros

vertet in ſtupoꝛē ⁊ in amentiā. vt nihil ſape conuincant̃. ſ; palpabiles ꝑmāt eos tenebꝛe quales fuerūt quādo egyptioꝝ primitiua ꝑcuſſa ſunt. ſed ſuper populū ↄfitentē qui timoꝛe videbat̃ eſſe in numero pſequentium. apiet ocu los vt electos reſpiciat. ⁊ ſit eis lumē eternum.

¶ Et dicēt duces. Aptis oculis domini ſup iudam. ⁊ hoſtib; ꝑcuſſis cecitate. duces iuda q̄ cogebant̃ pugnare ↄtra hieruſalem. facient vota ĩ coꝛdibus vt hieruſalē vincat. ⁊ ipſi victi cū hoſtibus vincāt cū ſuis ciuibus.

¶ Myſtic. Duces et tribuni ſūt apl̄i ⁊ apoſtolici viri. qui nolunt ſibi ↄiūgi niſi habitātes hieruſalē;. i. in viſione pacis. ⁊ q̄ habitāt in dn̄o deo ſuo.

¶ In die illa p. d. i. Cum dn̄s interfecto aduerſario ſpiritu oris ſui pacē reddiderit eccleſie. tūc duces xp̄ianī noīs deuorabūt īfructuoſas arboꝛes. ſic caminus ligna. ⁊ ſicut facem ſtipulā q̄ caret fructu. ⁊ omni uento circūfert̃ a dextra ⁊ a ſiniſtra. Via dextra ꝑcitas q̄ philargiria grece. ſiniſtra luxuries. media receſq; frugalitas. Omnes ergo quales in dextra vel in ſiniſtra ſūt flama ↄſumet. quibus ſublatis eccleſia ad priſtinum redibit ſtatum ⁊ tabernacula. i. ↄcilia bula xp̄ianoꝝ toto oꝛbe diſpſa ſaluabit de⁹ de quib; quaſi tētoꝛijs cupimus ire ad hieruſalem nō manufactā.

¶ Ut nō magnifice glorier̄. Non ꝑt dicere dom⁹ regia. ⁊ ĩ diti ⁊ magnifici de tribu inda. ⁊ habitatores hieruſalē ꝙ ſuo cōſilio vel virtute guberner̄ tota tribus iude. ſ; ſciāt ꝙ dn̄i ſit ĩ vtriuſq; victoria.

¶ Ideo obſeſſis principibus eccleſie ⁊ in fugam verſis. ſaluat de⁹ oēs q̄ xp̄iano cenſent̃ nomīe. ne putēt doctores eccleſie ſua ſapientia. ſ; dei auxilio pacē eccleſijs redditam.

omnem equum in ſtupoꝛe: et aſcēſoꝛem eius ĩ amentia. Et ſuper domum iudā aperiam oculos meos: ⁊ omnē equum populoꝛum percuſſiam cecitate. Et dicent duces iuda[†] in coꝛde ſuo. [†] Confoꝛtentur mihi [†] habitatoꝛes hieruſalem in domino exercituum deo eoꝛum.

† ſ quia loqui libere non audebunt. † ſ ne captiuentur.
† ſ pro meo velle. † ſ obſeſſi. vt qui ſua imbecillitate victi ſunt. tuo ſuperent auxilio.
ſ quando hec dicent duces iuda.

In die illa ponam duces iuda ſicut [†] caminum ignis in lignis. ⁊ ſicut facem ignis in [†] feno: ⁊ [†] deuoꝛabunt [†] ad dexteram ⁊ ad ſiniſtrā omnes populos in circumitu. Et habitabitur hieruſalem rurſum [†] ĩ loco ſuo hieruſalem. ⁊ ſaluabit dn̄s [†] tabernacula iuda ſicut ĩ pꝛincipio: vt nō magnifice gloꝛiet̃ dom⁹ dauid. et gloꝛia habitantium hieruſalem contra iudam. In die illa proteget dominus habitatoꝛes hieruſalē;. Et erit qui offenderit ex eis in die illa quaſi dauid. et domus dauid quaſi dei: ſicut angelus domini in conſpectu eoꝛum. Et erit in die illa quęram conterere omnes gentes quę venient contra hieruſalē: ⁊ effundam ſuper domū; dauid ⁊ ſuper habitatoꝛes hieruſalem ſpiritum gratię et pꝛecum. Et aſpicēt ad me quem confixerunt. ⁊ plangent eum planctu quaſi ſuper vnigenitum: ⁊ dolebunt ſuper eum vt doleri ſolet in moꝛte pꝛimogeniti. In die illa magnus erit planctus ĩ hieruſalē. ſicut planctus adremmon in campo magedon. Et plangēt [†] terrę [†] familię ⁊ familię ſeoꝛſū familię dom⁹ dauid ſeoꝛſum: et mulieres eorum ſeoꝛſum. Familię domus nathan ſeoꝛſum: ⁊ mulieres eoꝛū; ſeoꝛſum. Familię domus leui ſeoꝛſum: ⁊ mulieres eoꝛum ſeoꝛſum. Familię ſemei ſeoꝛſum: et ⁊ mulieres eoꝛum ſeoꝛſum [†]. Oēs familię reliquę. familię et familię [†] ſeoꝛſū: et mulieres eoꝛum ſeoꝛſum.

† ſ vel ſtipula. † ſ viri iuda.
† ſ eos qui declinauerunt ad dexteram.
ſ vltra non timens hoſtiles impetus.
† ſ vrbes et opida et villas tribus iude que vaſtate fuerant inſtaurabit ſicut fuerant anteq; vaſtarentur.
ſ ſubiectā plebem.
ſ alias eius.
† ſ Que dicebat. ſanguis eius ſuper nos et ſ. f. n. † ſ tribus ſ tribus. ſ diuiſa alia ab alia.
ſ viri de tribu dauid plangent.
ſ viri de tribu nathan.
ſ viri de tribu leui.
ſ viri de tribu ſemei.
† ſ diuerſe trib⁹.
† ſ tribus a tribu.
ſ mulieres ſingularum tribuum diuiſe a viris ſuarum tribuum.

¶ In die illa pro. d. h. In illo tempoꝛe quādo dn̄o ꝓtegente iudas a dextris ⁊ a ſiniſtris ꝑcutiet aduerſarios. ꝓteget de⁹ obſeſſos hieruſalem. ⁊ tantā ꝓſperitatem dabit. vt qui viliſſimus putabat̃. ſit quaſi domus regia ⁊ qui de domo regia erit quaſi de domo dei quaſi nuncius dei ⁊ angelice dignitatis in cōſpectu eoꝛum q̄ eo tp̄e erūt ſaluati.

Proteget deus habitatoꝛes eccleſię pace poſt pſecutionē reddita. ⁊ ita gloꝛificabit eos qui ꝓ eccleſia militauerūt. vt etiā minim⁹ qui quaſi homo in aliquo ſuo facto vel verbo offendit in oꝛdine magiſtroꝝ ponat̃. ⁊ magiſtri q̄ ſuum ſuauerunt gradū. ſint quaſi domus dei ⁊ quaſi angeli dei. hoc enim in terra poſiti omni ſtudio querimus. vt angelis in celis equales ſimus.

¶ Et erit ĩ die illa. quęrā. Hec iudei ex pte iam facta ⁊ plenius in conſummatione mundi futura ↄmemoꝛāt.

¶ Quādo chriſtus ꝓtegit eccleſiam. querit etiā ↄterere gētes aduerſarias vt incipiant eſſe de eccleſia. quia creatoꝛ diligit creaturā. ⁊ copioſe illuminat ſenſum eoꝝ ꝑ ſpiritūſanctū quē diffundit in coꝛdib; eoꝝ qui ſunt dom⁹ dei ꝑ quem multas gratias ⁊ affectum orādi ꝓſtat. vnde qui poſtulat ꝓ ſanctis gemitib; inenarrabilibus.

¶ Et aſpiciēt ad. Cū iudei videbūt chriſtū regnantē in ſua et patris claritate. dolebunt a ſe crucifixum. ĩtelligētes fuiſſe vnigenitum. ⁊ pꝛimogenitū totius creaturę.

¶ In die illa magnus erit p. Adremmon vrbſ ē iuxta iezrael quę maximianopolis hodie vocatur in campo magedon. In quo ioſias rex iuſtus a pharaone nechao vulneratus ē ſup quo lamētatiōes ſcribit hieremias. Sicut ergo eo tempoꝛe p⁹ regē peccatoꝛe; omīs ſpes populi erat ĩ ioſia. ⁊ illo occiſo magnus planctus in vrbe ↄmotus eſt: ita cruciſixo ſaluatoꝛe. renouabitur planctus in hieruſalem.

¶ In die iudicij qn̄ omnia nomina dignitatum deponentur. ⁊ impletum fuerit quod ſcriptum eſt. Ecce homo et opera eius. ⁊ palee a tritico erunt ſeparatę. tunc erit planct⁹ magnus. non in alio loco ſed in hieruſalē. Plaga enī a ſanctis incipiet. et reges et ſacerdotes ⁊ pꝛophetę ⁊ doctoꝛes tundent pectoꝛa manibus: cū; viderint eum quē; crucifixerunt: regnantem ĩ ſua et patris maieſtate.

¶ Familię domus dauid. In dauid: tribus regia accipit̃. In nathan: pꝛophetalis oꝛdo. In leui: ſacerdotes. In ſemei: doctoꝛes. Ex hac enim tribu magiſtroꝛum agmina pullularunt. reliquę tribus tacētur. quę non habent aliquod pꝛiuilegium dignitatis.

¶ Qr vero ſeoꝛſum plangunt. ſignificat quia tēpoꝛe tribulationis nō debemus ſeruire coniugijs ⁊ operibus nuptiarum. Igitur nunc tribus domus dauid ⁊ alię tribus ſeparantur ab vxoꝛib; ſuis. vt plangant dominum iheſum de quo dixerāt. ſanguis eius ſup nos ⁊ ſ. f. n.

¶ C. XIII.

ſ poſt aſcenſionē chꝛiſti.
IN die illa erit

C. XIII.

¶ In die illa erit fon s patēs. Ut omnes renaſcamur in chꝛiſto ⁊ in aqua baptiſmatis nobis peccata condonentur. ⁊ in aqua ſpiritualis doctrinę ſcientia ſcripturarum tribuatur.

¶ Et erit cũ ꝓphetauerit. Sublatis nominib⁹ ydoloꝝ de terra ⁊ in mũdo ſpiritu qui loquebatur in pſeudo ꝓphetis· ſiquis illoꝝ amplius aliquid ex pſona domini voluerit ꝓphetare· parenteſ ipſius ꝓferent in illum ſententiam mortis.

¶ Nec operient ſacco. Mos erat ꝓphetis indui ſacco qñ do populũ ad penitentiam ꝓuocabant. vñ yſaie pcipitur· vt auferat ſaccum de lumbis ⁊ nudus incedat· quia nõ erat tẽpus penitentie. imminente iam captiuitate. Non ergo ꝓphetali bitu ſimplices decipiet· ſ; agricultur͛ deditus ꝓbabit ſe ſubiectũ dei ſententie qua ade dicit͛. maledicta terra in o· ⁊·

¶ His plagatus ſum. Non mirũ ſi pater oblitus carnalis affectus ꝓfert ſententiã mortis ꝯtra peccantez filiũ cum ex voluntate dei patris vnicus fili⁹ licet immunis a malo traditus fuit in mortẽ ꝓ delictis hominũ.

¶ Framea ſuſcitare. Prophetata deſtructione ydoloꝝ· ⁊ pſeudo ꝓpharum· et totius mendacij· ſubiũgit de paſſiõe chriſti· q̃ patris uolũtate adimpleta eſt· per quaꝫ paſſionem reprobatio falſitatis ⁊ illuminatio facta ẽ credentium.

¶ Percute paſtorẽ. Cum paſſione domini territi fugerunt apoſtoli. dicit matth. tũc ꝓphetiam iſtam impletam fuiſſe inducenſ deum patrem loquentez Percutiam paſtorem ⁊ diſpergentur. o. gre. volũtate enim dei patris celebrata ẽ paſſio chriſti in quo ⁊ iſte ꝓpheta conſentit· dicẽs ex voce dei· o framea pcute paſtorẽ· ⁊ d· o· g.

¶ Et ducã terciã partem per ignẽ. Iudei hec ad chriſtũ referũt· ⁊ in vltimo tẽpore futura ꝯtendunt. Sed hoc inter nos ⁊ illos ẽ· quia nos iam expleta dicimuſ· illi explenda ꝯmemorant.

¶ Ignem veni mittere in terrã· ⁊ apl̃i baptizati in ſpiritu dei ⁊ igne dicũt Probaſti nos deus igne· nos examinaſti. ¶ C. XIIII.

¶ Ecce dies domini veniunt. Solet accidere vt que ſubito ĩpetu

ſ oibus ſitientibus. ſ eccleſie xp̃i·
fons patens domui dauid et habitantibus hieruſalem: in ablutõeꝫ
† ſ minoꝝ peccatorũ ‡ ſ maiorum· nihil enĩ immundius mẽſtruata· que quicquid attigerit immundũ facit. et huius tñ ſordes abluuntur in xp̃i baptiſmate.
†peccatoris et ‡mẽſtruate. Et erit i
ſ quã crebro cõmemorauit.
die illa dicit dominus exercituũ:
† ſ ſimulacra ydoloꝝ· vel figmenta hereticorũ. ſicut enim idola manu artificis fiunt· ita peruerſa doctrina hereticorum quicquid ſimulat vertit in ydolum. et facit pro xp̃o adorari antichriſtũ.
diſperdam †nomina ydoloꝝ de terra: ⁊ non memorabũtur vltra.
ſ pſeudo· et ab ethnicis ſacerdotes ydolorum prophete vocantur·
Et prophetas ⁊ ſpiritum immundum auferam de terra. Et erit cũ
ſ pſeudo·
prophetauerit quiſpiam vltra:
ſ oblita paterne pietatis et ardor: diuine ſeruitutis nõ expectãtes publicũ iudicium·
dicent ei pater eius et mater eiuſ q̃ genuerunt eum. Non viues: quia
† ſ quaſi eo auctore.
mendacium locutus es †in nomine
ſ verberibus et compedibus.
domini. Et configent euꝫ pater ei⁹ ⁊ mater eius· genitores eius cum
† ſ cũ falſa prophetãs iudicio parẽtũ condemnabitur: cõfundetur et mendacio falſe viſionis.
prophetauerit. †Et erit i die illa cõfundentur prophete vnuſquiſq; i viſione ſua cũ prophetauerit: nec operientur pallio ſaccino vt mentiantur.
ſ ipſe cõuictus.
Sed dicet: non ſum propheta. Homo agricola ego ſum:
† ſ humani generis princeps· ‡ ſ vt comedã panẽ meum in ſudore vultus ⁊c·
qm̃ †adam ‡exemplum meum ab
† ſ ab alijs ſ cum ille oſtenderit ſe natũ ad hoc vt in ſudore comedat panem·
adoleſcentia mea. Et †dicetur ei:
ſ quid cõmiſiſti vt manus tue cõfigerentur clauis.
Quid ſunt plage iſte in medio ma
† ſ intantũ fugabitur mendaciũ: et veritas obtinebit locum· vt etiã ipſe qui ſuo punitus ẽ vitio: ſe iuſte perpeſſum fateatur ſ hec vulnera accepi iudicio parentũ cõdemnat⁹ qui nõ oderunt me· ſ; diligebãt etiã dũ punirent
nuum tuarũ. Et dicet: †‡His plaga
ſ alias domo·
tus ſum i medio eorum qui dilige
† ſ anguſtia mortis· ſ que occidit ſeruos occidat et heredem·
bant me. †Framea ſuſcitare ſuper
ſ qui dicit. ego ſum pa· bo·
paſtorem meum: et ſuper virum
ſ qui idem mecũ· vnde. ego in patre et pater in me·
coherentem mihi: dicit domin⁹ exercituum.
† ſ ita ſuſcitare. ſ vt percutias paſtorẽ et occidas· ſ ſic
†Percute paſtorem ⁊
† ſ diſcipuli omnes relicto eo fugerunt ‡ ſ relictis ſuperbis iudeiſ: humilis magiſter colligã humiles diſcipulos.
diſpergentur †oues. ‡Et ꝯuertam manum meam ad paruulos. Et erunt in omni terra dicit dominus:
† ſ iudeorũ et gentilium· ſ ‡ q̃ pariter pereũt in paſ. i. ne xp̃i
†ptes due i ea: ‡ diſperdentur ⁊ deficient. et †tercia pars relinquetur
† ſ percuntibus incredulis iudeis et gẽtibus: tercius populus chriſtianorum ſuccedat. et ſola ſue vite virtutũ et hitarõi eccleſie reſeruatur.
† ſ Et ne iſta tercia ps ſit delicata et ſecura per ignes tribulatõnis ꝓbatur.
in ea. Et ducam †terciam partẽ per ignem: ⁊ vram eos ſicut vritur argentum· ⁊ probabo eos ſicut probatur aurũ.
† ſ cũ ſic probati erunt paruuli ſup quos deus manum conuertit· et p eos turba natõnũ crediderit. tũc credens populuſ vocabit xp̃m ſuo nomine. et illo dicente· tu es popul⁹ me⁹. rñdebit· tu es de⁹ me⁹.
†Ipſe vocabit nomẽ meum· ⁊ ego exaudiam eum. Et dicam: populus meus es· ⁊ ipſe dicet dñs deus meus.

C. XIIII.
ſ captiuitatis
Ecce dies domini veniunt dicit dñſ: ⁊ diuidentur ſpolia tua i medio tui †Et ꝯgregabo omẽs gẽtes ad hieruſalẽ in prelium: ⁊ capietur ciuitas: et †vaſtabuntur domus· ⁊ mulieres violabuntur. Et egredietur media pars ciuitatiſ in captiuitatẽ· et †reliquũ populi non auferetur ex vrbe. Et egredietur dominus: et pliabitur ꝯtra gẽtes illas: ſicut pliatus eſt †in die certaminis. ‡Et ſtabunt
ſ o hieruſalẽ. † ſ q: iudei cõtra xp̃um aſtiterũt: et in vnũ cõuenerũt ad eũ crucifigendũ et poſt paſſionẽ indulto tempore ad penitentiã penitere noluerũt. iõ dñs hec mala ſuper eos inducit.
ſ magna miſeria.
† ſ templum et mõs ſyon.
ſ que vaſtauerũt hieruſalẽ
† ſ cũ pharaonez i mari ſubmerſit. et ꝓ populo ſuo dimicauit· ſ ñ moueburẽ hi quibus dñs miſertus fuit.

in ciuitate dei ſunt direpta· extra ciuitatẽ diſũt direpta· extra ciuitateꝫ diuidanẽ: ne forte hoſtes ſupueniant. Hic autez tanta depſſio icumbit: ut rapina raptoribus i medio ciuitatis diuidat ꝓ ſecuritate victorie.

¶ Iudei hec ſub gog ⁊ magog dicũt eſſe cõplenda· alij tpibuſ macedonum ⁊ egyptioꝝ ⁊ aliarũ gentium ex pte eſſe trãſacta.

¶ Et vaſtabuntur d. Non ſolũ capietur hieruſalem cũctis gentib⁹ cõtra eum in pliũ ſuſcitatis· ſed etiam domus in dolore dominoꝝ vaſtabunẽ ⁊ mulieres i dolore maritorum polluentur. quia ita timebũt mortez vt nec ſalutẽ puerorũ· nec pudiciciã vxorũ defendere audeant

¶ Et egredietur media pars. Et in captiuitate q̃ p romanos ⁊ in alijs captiuitatibus ſeptẽtrionalis inferiorq; pars vrbis capta eſt. Mons vero templi ⁊ ſyon· in quo arx erat regni integra manſit.

¶ Et egredietur d· ⁊ pre· Egredietur d. de loco quietis ⁊ clementie ſue quãdo ex gentibus mentis quietem interrumpe· ⁊ flagella ad emendationẽ inferre cogitur.

¶ Et ſtabunt pedes eius. Iudei litterã ſequentes dicunt dominum ſtare ſuper montẽ oliueti· ⁊ ipſum montẽ in duas partes eſſe diuiſuꝫ· vt contra orientẽ vnius partis ſciſſura habeat principiũ· ⁊ altera pars finẽ tendat ad occidentem Et in media valle precipiti· alia pars mõtis ad aquilonez· alia ad auſtruꝫ diuidat͛. Rurſus alia ſciſſura fiet ab aquilone in auſtrũ· et q̃ttuor plagas oriẽtis occidẽtis· aquilonis ⁊ auſtri ſciſſura tendat͛· ⁊ ita mõte oliueti in q̃ttuor ptib⁹ diuiſo· fugietiſ inq̃t ad vallem que ẽ inter templũ ⁊ ſyon· hi enim duo montes tẽpli ⁊ ſyon appellant͛ montes dei· quia illa vallis mõtis oliueti que ꝑruptis hinc ⁊ inde montibus cingit͛ vſq; ad montẽ templi qui ſanctus ẽ· ſciſſuram ſuã tendit.

¶ Et ſtabunt p· e· Cum ſteterit· nõ ſtabit in valle ⁊ locis humentibus· ſed

in monte qui nõ infructuoſas arbores habet·ſed olineta in quibꝫ lumẽ eter
num alit᷑ ⁊ ſoluit᷑ infirmitas ⁊ requies laſſis dat᷑.

¶ Et ſcindetur mons. Scindet᷑ media pars mõtis ad orientẽ in qua
ſunt arbores plantatę de gentibus de quibꝫ vna loquit᷑. Ego autẽ ſicut oli
ua fructi.i.d.d. ⁊ alia media ps quę ẽ circũciſionis incredul[illegible]ſcindet᷑ ad oc
cidentem·ipſa dico diuiſa valde grandi ꝓruptione.

¶ Et ſeparabitur mõtis m. Poſtq̃ mons oliuarũ ad orientẽ ⁊ oc
cidentẽ vocatione gen
tium ⁊ abiectõe iudeo
rum fuerit ſepatus·fiet
alia ſciſſura aquilonis
⁊ auſtri vt circũciſio
q̃ in occidente ẽ ſtet ad
aquilonẽ.i.ſiniſtra p
te·⁊ chriſtianus popu
lus qui in oriente·ſtet
ad auſtrum.i.ad dex
teram ptem.

¶ Et fugietis ad vallem. Cum tanta erit duorum populorum in toto orbe diuiſio·vt alij ad dexteram alij ad ſiniſtrã ſeparentur. Tunc quicũq; ſanctus ẽ·fugiet ad vallẽ montiũ dei.i.duoꝝ teſtamentoꝝ·q̃a illa uallis.i.quieta ſedes ⁊ cõcordia duoꝝ teſtamentoꝝ tẽdit᷑ ũ vſq; adeo vt idem ſint·ꝫ vſq; ad proximum·duo enĩ teſtamenta magis vicina ⁊ ꝯuenientia·q̃ꝫ vnita. Multa enĩ veteris amiſim⁹: ⁊ nouę gratię multa ſuſcepimus.

¶ Et fugietis ſicut fu. Sic ſub ozia terręmotus mortaliũ corda pterruit ⁊ territos huc illucq; diſperſit·ita duoꝝ populoꝝ ſepatio·⁊ rurſum in vnam fidẽ ſocietas credentiũ·inter duos mõtes placabili ſede requieſcet:q: vetus ⁊ nouũ teſtamentũ ſibi ꝯiungẽt᷑.

¶ Et veniet dominus. Poſt impletionem hoꝝ veniet dominus ad iudiciũ·⁊ ſãcti qui alibi nubes vocant᷑ cũ ipſo. Cum dies aduẽtus eius fuerit implet⁹·non erit lux in pijs ſed frigus ⁊ gelu·p refrigerata caritate ⁊ maloꝝ multitudine: quibꝫ depreſſis erit iuſtis vna ⁊ ppetua dies·nequaq̃ luce ⁊ tenebris ſibi ſuccedentibꝫ·ſed dominus erit lux omniũ.

† ſ non in tenebris·non ſole declinante poſt meridiem·

pedes eius in die illa,† ſuper mõtẽ
oliuarum qui eſt contra hieruſalẽ
ſ vnde orietur ſol iuſticie·
ad orientem·⁊ ſcindetur mons oli
uarum ex media parte ſui ad orien
tẽ ⁊ ad occidentẽ:ꝓrupto ͤ grandi
valde. Et ſepabitur montis medi
um ad aquilonem:et medium eiuſ
ad meridiem. Et fugietis ad vallẽ
montium eorum·quoniam con
iungetur vallis montium vſq; ad
ſ proximitate vt parum differant·
proximum. Et fugietis ſicut fugi
ſtis a facie terręmotus in diebus
ſ qui vſurpans ſacerdotium lepra percuſſus ẽ ad cuius impietatem tota terra mota eſt
ozię regis iuda. Et veniet domin⁹
deus meuſ:omneſq; ſancti cũ eo.
Et erit·in die illa non erit lux:ſꝫ fri
gus et gelu. Et erit dies vna q̃ no
ſ iudici·non homini·non enim poterit ignorare quã creauit· ſ nviciſſitudo diei nec noctis
ta eſt domino·non dies neq; nox.
† ſ cum impijs obtenebreſcet ⁘ ſ vel peri.
⁘ ſ ſanctis
et in † tempore ⁘ veſpere erit ⁘ lux.
† ſ que ſoli deo nota eſt. ⁘ que dant vitam
Et erit: ⁘ i die illa exibunt ⁘ aquę vi
uę de hieruſalem. Medium earũ
ſ quod mortuum dicitur.eo q; in eis aquis nihil poſſit viuere.
ad mare orientale:⁊ medium earũ
† ſ quod ducit ad egiptum. ⁘ ſ nec calore ſiccabuntur·nec hieme conſtringentur.
†ad mare nouiſſimum. ⁘ In ęſtate
ſ † ſ tunc cognoſcetur dominus deus noſter·q̃ admirabile e·n·t·
⁊ in hieme erunt·⁊ erit † dominus

¶ Et erit dies vna. Quaſi vna dies ⁊ unum tẽpus ẽ:a primo aduẽtu vſq; ad ſecundum.

¶ Et erit in die illa exibunt a. Aquę q̃ de hieruſalẽ.i.eccleſia exit·doctrina ẽ ſaluatoris ⁊ baptiſmus·quarũ vna ps vadit ad mare orientale .i.populũ circũciſionis qui in aplis ⁊ p aplos electus ẽ·⁊ pars ad mare nouiſ·q: ab oriente ⁊ ab occidẽte venient q recũbent cũ·a·⁊·i·⁊·i. Hę aquę nec ęſtate pſpitatis·nec hyeme pſecutionis ceſſabũt.

¶ Cum tales aquę vtrunq; mare fuerint ingreſſę ⁊ amaras aquas dulci flumie mitigauerint·tunc dñs erit r.ſ.o.t.

¶ Id ē duo maria duo teſtamẽta quę niſi flumine ſpũalis intelligentię fuerint dulcorata amara ſunt·litera occidẽte ⁊ ſpiritu viuificante·

¶ In die illa erit do v. Dicunt iudei quãdo chriſtus ĩ aurea hieruſalẽ regnabit nõ erunt ydola nec diuerſa cultura:ꝫ vnus domin⁹·⁊ reuert et᷑ omis terra ad hoc q; deſeruerat·vt omnes vnũ deum colant. Et ponit noĩa locoꝝ a quo loco vſq; ad quẽ locum hieruſalẽ ſit ędificanda. In qua dicũt circumciſionẽ exercendã·⁊ legales hoſtias offerendas.

rex ſuper omnem terram. In die il
la erit dominus vnus·⁊ erit nomẽ
eius vnum. Et reuertetur omnis
terra vſq; ad deſertuꝫ:de colle ad
† ſ vbi eſt arbor maligranati ⁘ ſ vſq; ad auſtralem plagam·
†remmon ad ⁘ auſtrum. Hieruſa
ſ ſ extendetur. ſ in loco priſtino edificabitur·
lem exaltabitur: et habitabit in lo
co ſuo a porta beniamin vſq; ad
ſ orientalis.
locum portę prioris·⁊ vſq; ad por
tam angulorũ·⁊ a turre ananchel
vſq; ad torcularia regis. Et habita
ſ hieruſalem. ſ nullus impetus hoſtilis nulla formido.
bunt in ea·⁊ anathema nõ erit am
plius:ſed hieruſalem ſedebit ſecu
ra. Et hęc erit plaga qua percutiet
dominus omnes gentes quę pug
nauerant aduerſus hieruſalẽ. Ta
beſcet caro vniuſcuiuſq; ſtantis ſu
per pedes ſuos·⁊ oculi eius conta
beſcent in foraminibus ſuis·⁊ lin
gua eorum contabeſcet i ore ſuo.
ſ cum hec miracula in confuſione hoſtiũ fuerint expleta· ⁘ ſ vel ſtupor·
† In die illa erit ⁘ tumultus dñi ma
gnus in eiſ·⁊ apprehẽdẽ vir manũ
† ſ p formidine malorum ponderare que ſuper uenient·
proximi ſui: † ⁊ conſeretur manus
eius ſuper manũ proximi ſui. Sꝫ
ſ contra metropolim ſuam.de quo et ſupra dictum eſt.
⁊ iudaſ pugnabit aduerſuꝫ hierlm

¶ Alle. Cum dominus ihẽſus rex fuerit ſuper omnem terram tunc erit vnus dñs de quo ſcribit᷑. Scitote q̃niam dñs ipſe ẽ deus·⁊ vnũ nomẽ omnium praua religione calcata·tunc reuertet᷑ omĩs terra in qua habitauerunt iudei vſq; ad deſertum.i.vſq; ad populum gentiũ qui prius deſertus erat.quia ſine noticia legis·⁊ de colle adremmon.i.ad excelſum·q: de terra ⁊ de deſerto ad colles·⁊ de collibꝫ vſq; ad mõtana ꝯſurgemus·⁊ inde vſq; ad auſtrũ plene lucis·⁊ ſic exaltabit᷑ aſcendendo eccleſia·⁊ habitabit in loco vbi ſcriptũ eſt. In loco paſcuę·ibi me collocauit a porta b·icipiẽdo a virtute quã dextra ſignificat ꝑuenient ad portã priorẽ:vt p eã ingrediant᷑ ad ceteras. Poſt occurrit porta.an. vbi ẽ lapis ãgularis q̃ ꝯiũgit duos pietes ĩ vnũ. Poſt occurrit turriſ ananchel·q̃ d̃r gratiſſim⁹ dei·de hac turre dicit ſanct⁹ ad dñm: fact⁹ ẽ ſpes mea turris f.a.f.i. q̃ turre nihil grati⁹ eſt homi de laboribꝫ mũdi ad deũ ſuſpiranti. Inde venit᷑ ad torcularia regiſ ut imitatoreſ paſſionis xp̃i bibãt vinũ qd̃ lę.c.itroducti ĩ cellã vinariã di·⁊ q̃ hmõi torcularibꝫ inebriabunt᷑·habitabunt in ęleſti hierlm·in qua nõ erit anathema.i.maledictio ⁊ ſepatio a deo·ſꝫ ſecura q̃es ꝯfidentibꝫ in deo.

¶ Et hęc erit pla. Deſcribit pęnas quas paſſuri ſũt q̃ ꝯtra vrbẽ dei pugnabũt·ſtabũt ſup pedes ⁊ caro eoꝝ tabeſcet ⁊ defluet ⁊ ocli eoꝝ putridi de ſuis foramibꝫ excidẽt ⁊ lingua q̃ dei pplm blaſphemabat itra dẽteſ ꝯputreſcet·arbitrant᷑ iudei gẽtes q̃ hierlm impugnabũt tpe xp̃i ſui talia mala paſſuras.
Iuxta literã ĩ hyſtorijs legim⁹ hęc mala pſecutoribꝫ eccię ꝯtigiſſe. Caro herodis ⁊ ocli ei⁹ ꝯtabuerũt·ligũę multoꝝ i ferorẽ ⁊ ſaniẽ diſſolutę ſũt·ꝑterea

¶ Alle. Deficientibꝫ malis ſuccreſcũt bo -- (reſtãt eis tormẽta in futuro.
na·q̃ ſtant cũ deo illis defluũt carnalia·oriunt᷑ ſpũalia·defluentibꝫ oculis q̃ terrena ꝯcupierãt·pomunt᷑ alij q̃s ꝓphets leuat ad habitantẽ in cęlis putreſcẽte lingua blaſphema naſcit᷑ illa q̃ tota die meditabit᷑ iuſticiã dei ⁊ laudẽ

¶ In die illa tumultus d. Cuncti qui in eccleſia fuerint mirabunt᷑

ſubiectōnem hoſtium ⁊ ſuā felicitatē; ⁊ manus mutua fide ⁊ neceſſitudine copulabunt. ⁊ iudas qui prius confeſſus nomen dei. ⁊ poſtea coactus a perſecutoribus dei populū eſt perſecutus. ⁊ ipſe poſtea vertetur ad leticiam. et ꝯgregabit diuitias gentiū. aurū ſcȝ ſpūalis. argentū diuine eloquentie. et veſtes diuerſarum virtutū quib⁹ induat populū dei.

Hec ſibi infelix iudea ꝓmittit: ſperans accipere aurum q̄ dn̄m triginta argenteis appreciauit.

Siceri⁊ ru. e. Hec iudei carnaliter implenda contendūt. ꝙ per domini victoriam admirabilē; ſicut homines corruerunt. ſic etiam bruta aīalia ī caſtris ſupent.

Iumenta que vno noīe ꝯprehendit ꝑ ſingulorū peccantiū naturā iterpretanda ſūt.

Corruētibus a priori ſtatu. ⁊ in meliorem cōſurgentib⁹: qui pri⁹ erat equ⁹ hinniens ad vxorem proximi ſui ꝑdebit mollia ērga xpo equiti. Qui mulus. i. ſterilis virgo carne: n̄ ſpū. cōuerſus ad deū non erit lignū aridū: ſed habebit locū ī domo dei ⁊ muris eius. Qui camelus. i. grauib⁹ peccatiſ depꝛeſſus: meditans legem dei. ſ; quia vngulam n̄ findit negligenſ que legit portabit onera chriſti. Qui aſinus infrenis multos dominos prius ferebat: ſtratus veſtibus apoſtolorum ſaluatorem portat in hieruſalē.

Et celebrēt f. t. Hec quoq; iudei in mille annorū regno futura promittunt. ꝙ debeat celebrari feſtiuitas tabernaculorum ī memoriam beneficiorum dei que facta priꝰbus eorū ſunt habitātibus in tabernaculis in deſerto.

Qui eſt ī profectu ⁊ certamine: habitat ī tabernaculo tanq̄ aduena et peregrinus. ſ; ſubmerſo pharaōe ꝑueniet in terram promiſſionis. hic deb; celebrare ſolennitatem tabernaculorū. vt de tabernaculo ad atria dei. ⁊ de atrijs ad domū. ⁊ a domo ad templū feſtinet.

ſ et a dn̄o cōceſſa victoria.
Et congregabunt diuitie omnium
ſ q̄ militauerunt cōtra hieruſalē ſ hec i diuitijs ꝑcioſiora reputant
gentium incircuicū. aurum. ⁊ argē
ſ et
tum veſtes multe ſatis. Sic erit
ſ populus iudeorū ē camelus qui legē dei rumiat. ſ; nō findit vn
ruina equi ⁊ muli ⁊ cameli ⁊ aſini.
gulam vt credat in patrē et filium. nec diuidit litterā a ſpiritu. et onere legis premit.
⁊ omnium iumētorum que fuerint
ſ hoim
in caſtris illis ſicut ruina hec. Et
omnes qui reliqui fuerint de vni
ſ al. uenerūt
uerſis gentibus que venient con
tra hieruſalem. aſcendent ab anno
ſ ꝑ ſingulos annos.
in annum. vt adorēt regem domi
num exercituum. ⁊ celebrent feſti
uitatem tabernaculorum. Et erit
qui nō aſcenderint de familijs ter
re ad hieruſalem: vt adorent regē
dominum exercituum. non erit ſu
ſ dn̄ice bn̄dictionis
per eos imber. Quod ſi ⁊ familia
egypti non aſcenderit ⁊ n̄ venerit:
ſ imber ſ reputabit
nec ſuper eos erit. Sed erit ruina
qua percutiet dominus omnes gē
tes que nō aſcenderint ad celebrā
dam feſtiuitatem tabernaculorū
ſ reputabit
Hoc erit peccatum egypti. ⁊ hoc
peccatum omniū gentium que nō
aſcenderint ad celebrandam feſti
uitatem tabernaculorum. In die
ſ aurum et argentum quo frenū ſolet ornari.
illa erit quod ſuper frenum equi ē
ſ mētes
ſanctum domino. ⁊ erunt lebetes
prius ſacrificia legalia carnaliter affectātes. ꝑ
in domo domini quaſi phyale co
virulentia carnium guſtabunt flores virtutū
ram altari. Et erit omnis lebes in
et ita conſecrabunt dn̄o in viſione pacis. et con
hieruſalem ⁊ in iuda ſanctificatus
feſſione veritatis.
domino exercituū. Et venient oēſ
ſ lebetib⁹
imolātes ⁊ ſumēt ex eis. ⁊ coquent
in eis. Et non erit mercator vltra i
domo dn̄i exercituū in die illa.

Et erit qui nō aſcenderit. Hieruſalem. i. eccleſia. non eſt in locis humilibus: ſed in mōte ſita. vt vndecūq; poſſit videri. Qui ergo vult adorare dn̄m: aſcendat ad montana. Qui vero de familijs terre eſt. i. aliqua occupatōne terrene vite depꝛeſſus. ⁊ ideo deum nō poteſt adorare ī montibus: terra illius nō irrigatur celi imbribus.

Q; ſi et familia e. Hec omnia iudei carnaliter ſperāt futura. circūciſionem ſibi ⁊ coniugia in mille annorum imperio promittentes: ne impleat ī illis maledictio: q̄ ſterilib⁹ ꝑ legē idicitur.

Quandiu aliquis permanet egipti⁹ vel ethnicus: nō pōt ſubrigere grandam ad gelſa. iō caret imbre dei. ⁊ hoc peccatū erit maximū egiptio. ⁊ aſſi

rio. chaldeo. ſyro. moabite. ⁊ ceteris gētib⁹ ſi noluerīt exire de terris ſuiſ. vt deſiſtāt eſſe homines. ⁊ effecti iſraelite in quibus dolus nō eſt. aſcēdāt ī hieruſalem. vt ꝑ tabernacula veniāt ad domū eternam.

In die illa erit qđ ſuper. f. e. e. Iuxta litteram tēpe ꝑpetue ſolennitatis ⁊ regni hierſem pacatis oībus. n̄ erit opus equitatu: ſed oīs ornat⁹ ⁊ decor phalerarū ad cultū dei ē ꝯferēd⁹. ⁊ miſtis vndiq; cōfluētib⁹ ad ſacrificia aſſidue erūt lebetes in cultu ſacrificiorū. ſicut phyale ſolent aſſidue lucere corā altari. nec erit aliqs lebes ad alium vſum dedicatus.

Cū lebetes fuerint verſi ī phialas. tūc q̄ relicti fuerīt d̄ vniuerſ gētib⁹ carnes coquent victimaꝝ. ne crudam ꝯmedāt carnē: ſ; omīs humor excoquat. nec erit neceſſarius mercator qui d̄ loco ad locū merces deferat.

Per equos iſania libidinis itelligitur. ꝑ frenoſ: ſermo dei auro ſapie ⁊ argēto eloquij ꝯpoit⁹. Hoc freno retinetur libidinoſus. ne ī precepſ corruat. ſ; recto itinere ꝑgēs mollia terga dn̄o ad ſedēdū ꝑbeat. ⁊ cultui illi⁹ prone ſit ꝯſecratus. et lebetes in quibus coq̄bātur carneſ ſacrificiorum: vertūtur ī phyalaſ. quia illi qui carnaliter itelligebāt: de ſacrificijs legalib⁹ ꝟſi in ſpūalē itelligētiā: ſūt lāpades ardētes ⁊ lucentes ī domo dei.

Cū mētes credētiū erūt verſe in ſpūales phyalas ad ſuſcipiēda diuerſa aromata ꝟtutū. tūc imolātes deo ſacrificiū laudis coquētill⁹ igne ſpūſſancti. nec erit ī domo oratōiſ mercator. q2 dn̄s d̄ eccia ſua eīntes ⁊ vēdēts eiecit. ⁊c.

Incipit Prolog⁹ in Malachiam prophetam.

Deus per moyſen populo iſrl̄i preceperat ſacerdoteſ tabernaculi ſui omni corꝑali vicio liberos: hoſtias oī vicio vacuas ſibi offerre. Quibus legem ſuā ad regendū populū ob hoc dederat vt per ſacrificiorum oblationē internuncij dei ⁊ hominum facti. populū ꝑceptis celeſtibus facerent obedire. Unde ſacerdotes āgeloſ dei eſſe: hoc in loco ſcriptura teſtat. Sed q2 tanti muneriſ gratiā ꝯtemnentes: ſupradictus populus ac ſacerdotes ſacrificia vicio deturpata. ipſi criminib⁹ atq; impietatibus maculati deo offerre cepūt. Iō ꝑ malachiā prophetam deus populū ſuū iſrl̄ icrepās ait. Dilexi vos dicit dn̄s. Et dixiſtis: In quo dilexiſti nos? Nōne fr̄ erat eſau iacob dic̄ dominꝰ. ⁊ dilexi iacob. eſau aūt odio habui? Eſau aūt fratreȝ iacob n̄ iniq̄ aut ſpōtanea volūtate odio habitū a deo. vl ſine meriti gratia iacob dilectū maifeſtū ē: cū ſcḋm ꝑſciētiam ſuā. eſau quiđ effuſionē ſanguis fraterni concupiſcere. iacob aūt ſui cognitōe obſuādā legē deſiderare ꝯgnoſcerē. Cui⁹ rei grā ſupradicto vſus ē exēplo. dicēs. Dilexi iacob. eſau aūt odio hūi. Quāuis ex opib⁹ memoratoꝝ: quoꝝ liber geneſeos memīt. i quo vnuſq̄ſq; eoꝝ futur⁹ erat, ꝑpoſito manifeſte ꝯſtet vt ſcriptū ē. Creuerūt pueri. ⁊ erat eſau hō agreſtis ſciēs venari. iacob āt hō ſimplex manēs ī tabernaclo. Nā reliq̄ q̄ lectiōe ꝯꝑhenſa ſūt ꝑuaricationē populi iſrl̄ in obſeruādis ſacrificijs dei. icrepationēq; ī eūdē ꝙ deos alienos coluerit ſignificāt.

Incipit Argumentum.